

SLOVENSKÁ ROZVOJOVÁ POMOC

V ROKU 2015

HODNOTIACA SPRÁVA PLATFORMY
MIMOVLÁDNYCH ROZVOJOVÝCH
ORGANIZÁCIÍ

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií
Copyright 2016. Všetky práva vyhradené

SLOVENSKÁ ROZVOJOVÁ POMOC V ROKU 2015

HODNOTIACA SPRÁVA PLATFORMY MIMOVLÁDNYCH ROZVOJOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

ÚVOD	/02
1. OFICIÁLNA POMOC SLOVENSKA, SMERUJÚCA DO ZAHRANIČIA, V ČÍSLACH	/04
2. SEKTOROVÉ ZAMERANIE BILATERÁLNYCH ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV SCHVÁLENÝCH V ROKU 2015	/18
3. DRUHÝ POLČAS IMPLEMENTÁCIE STREDNODOBEJ STRATÉGIE ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SR NA ROKY 2014 – 2018	/36
ZOZNAM SKRATIEK POUŽÍVANÝCH V TEXTE A ICH VYSVETLENIE	/55

**POHL'AD NA
OBSAH A FORMU
ROZVOJOVEJ
SPOLUPRÁCE
SR ZO STRANY
MIMOVLÁDNYCH
ORGANIZÁCIÍ.**

102

ÚVOD

Správa **Slovenská rozvojová pomoc v roku 2015** sa zaobráva štruktúrou, teritoriálnym a obsahovým zameraním, ako aj objemom pomoci smerom do zahraničia v roku 2015 v porovnaní s rokom 2014. Hodnotí tiež kvalitatívne zmeny, ktoré uplynulý rok priniesol. Zámerom publikácie je ponúknut pohľad na obsah a formu rozvojovej spolupráce SR zo strany mimovládnych organizácií.

**KEĎŽE V ROKU 2016 VSTUPUJEME DO POLČASU IM-
PLEMENTÁCIE STREDNODOBEJ STRATÉGIE ROZVOJO-
VEJ SPOLUPRÁCE SR NA ROKY 2014 – 2018, VENUJEME
HODNOTIACU SPRÁVU AJ POHLADU MIMOVLÁDNYCH
ORGANIZÁCIÍ NA PRIEBEŽNÉ NAPLŇANIE TEJTO
STRATÉGIE.**

Publikáciu spracovala Platforma mimovládnych rozvojových organizácií (Platforma MVRO, www.mvro.sk), strešná organizácia 29 slovenských mimovládnych organizácií, ktoré sa zaoberajú zahraničnou rozvojovou a humanitárnu pomocou, udržateľnému rozvoju a globálnemu vzdelávaní. Vydanie publikácie je jedným z výstupov projektu „Budovanie kapacít rozvojových aktérov v kontexte medzinárodnej rozvojovej agendy po roku 2015 a prípravy na predsedníctvo SR v Rade EÚ“. Projekt je financovaný zo zdrojov programu SlovakAid.

Pri spracovaní publikácie boli ako zdrojové materiály použité dokumenty Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2015 (resp. 2014, 2013, 2012), ktorú na rokovanie Vlády Slovenskej republiky predkladá MZVaEZ SR a Výročná správa za rok 2015 Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (resp. za rok 2014).

¹ Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2015. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, 2016

² Pozri oficiálnu stránku Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu: <http://www.slovakaid.sk>

1. OFICIÁLNA POM SMERUJÚCA DO V ČÍSLACH

104

MOC SLOVENSKA, ZAHRANIČIA,

HLAVNÉ ZISTENIA

/06

OBJEM OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI

/08

SLOVENSKO V RÁMCI SKUPINY KRAJÍN EÚ 13

/09

BILATERÁLNA VERZUS MULTILATERÁLNA POMOC

/10

TERITORIÁLNE ZAMERANIE SLOVENSKEJ ODA

/12

POMOC NAJCHUDOBNÉJŠÍM KRAJINÁM

/16

HLAVNÉ ZISTENIA

**ODA
78 MIL. EUR**

MEDZIROČNÝ NÁRAST

+27 %

+16,5 MIL. EUR

V roku 2015 sa oproti roku 2014 celková oficiálna poskytnutá pomoc zvýšila o takmer 16,5 mil. EUR. Medziročný nárast bol takmer 27%. V roku 2014 bola celková výška ODA 61,26 mil. EUR, v roku 2015 to bolo 78 mil. EUR.

Nárast spôsobilo zvyšenie objemu finančných príspevkov SR do medzinárodných organizácií (ktoré sú v kompetencii MF SR) a nárast objemu humanitárnej pomoci pre Ukrajinu.

**ODA/HND
PLNENIE ZÁVÄZKOV**

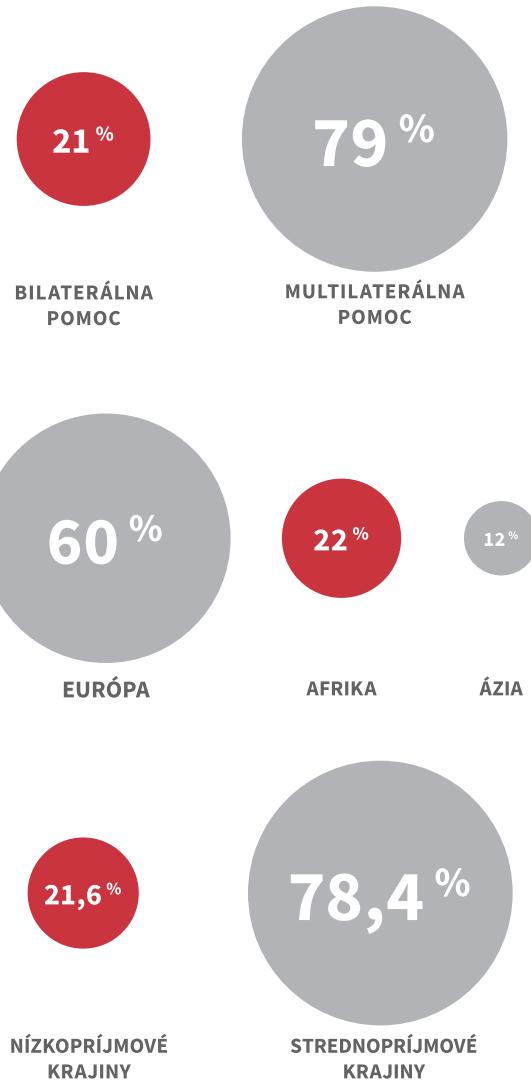
0,330 %

0,103%

0,103 %

V roku 2015 sme podľa medzinárodných záväzkov mali poskytovať ODA na úrovni 0,33% z hrubého národného dôchodku (ďalej HND). Podiel ODA na HND (ODA/HND) predstavoval v 2015 roku 0,103 %. Oproti 0,084 % v roku 2014.

ROZDELENIE

BILATERÁLNA VS. MULTILATERÁLNA

Na adresnú a viditeľnú bilaterálnu pomoc išlo iba 21% z celkovej oficiálnej pomoci. 79% pomoci tvorili povinné príspevky do rozpočtu EÚ a do medzinárodných organizácií.

PODIEL

BILATERÁLNEJ POMOCI PODĽA REGIÓNOV

Najväčší podiel bilaterálnej pomoci podľa regiónov v roku 2015 smeroval do Európy, a to až 60%, nasleduje Afrika (22%) a Ázia (12%).

PODIEL

NAJCHUDOBNEJŠIE A NÍZKOPRÍJMOVÉ KRAJINY VS. STREDNOPRÍJMOVÉ KRAJINY

Podiel adresnej a viditeľnej bilaterálnej projektovej pomoci najchudobnejším a nízkopríjmovým krajinám bol v roku 2015 len vo výške 21,6%. Slovensko poskytuje pomoc najmä strednopríjmovým krajinám (Západný Balkán, Východné Partnerstvo) – 78,4%.

Podiel ODA SR na HND v rokoch 2006 – 2014 | Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2015 c.d.

OBJEM OFICIÁLNEJ ROZVOJOVEJ POMOCI

V roku **2015 poskytla** Slovenská republika oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA) v celkovom objeme **78,05 mil. EUR.** Podiel ODA na hrubom národnom dôchodku (ODA/HND) tak predstavoval **0,103 %.**

Na porovnanie, v roku **2014** poskytlo Slovensko ODA vo výške **61,62 mil. EUR** s podielom na HND vo výške **0,084 %.** V absolútnych číslach tak ide o **nárast približne 16,5 mil. EUR.** **V percentoch ide o prírastok približne 26,7 %.**

MZVaEZ SR nárast odôvodňuje zvýšením objemu finančných príspevkov SR do medzinárodných organizácií a nárastom objemu humanitárnej pomoci pre Ukrajinu.

Nadálej však platí, že **SR neplní svoje medzinárodné záväzky**, v rámci ktorých sa spoločne s ostatnými novými členskými štátmi EÚ. (EÚ 13 sa zaviazala dosiahnuť v roku 2015 podiel poskytovanej pomoci na HND vo výške **0,33 %.**)

ODA SR A JEJ PODIEL NA HND V ROKOCH 2006 – 2015

Rok	ODA v absolútnych číslach v SK	ODA v absolútnych číslach v EUR	% ODA/HND
2006	1 638 118 000 SK	-	0,103
2007	1 652 386 000 SK	54 800 000 EUR	0,093
2008	1 970 000 000 SK	65 400 000 EUR	0,102
2009	-	54 000 000 EUR	0,086
2010	-	55 800 000 EUR	0,085
2011	-	61 900 000 EUR	0,091
2012	-	60 900 000 EUR	0,087
2013	-	64 800 000 EUR	0,092
2014	-	61 620 000 EUR	0,084
2015	-	78 050 000 EUR	0,103

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2015 c.d.

SLOVENSKO V RÁMCI SKUPINY KRAJÍN EÚ 13

Slovensko si v roku 2015 udržalo ôsmu priečku v rámci skupiny nových členských štátov Európskej únie.

ODA KRAJÍN EÚ 13 S UKAZOVATEĽOM PODIELU ODA/HND V ROKU 2013, 2014, 2015

Krajiny EÚ 13	% ODA/HND 2015	% ODA/HND 2014	% ODA/HND 2013
1. Malta	0,15	0,20	0,20
2. Estónsko	0,15	0,15	0,13
3. Slovinsko	0,15	0,13	0,13
4. Maďarsko	0,13	0,12	0,10
5. Česká republika	0,12	0,11	0,11
6. Litva	0,11	0,09	0,12
7. Poľsko	0,10	0,08	0,10
8. Slovensko	0,10	0,08	0,09
9. Rumunsko	0,09*	0,10	0,07
10. Chorvátsko	0,09	0,11	N/A
11. Lotyšsko	0,09	0,08	0,08
12. Bulharsko	0,08*	0,09	0,10
13. Lotyšsko	0,09	0,08	0,08
14. Cyprus	N/A*	0,10	0,11

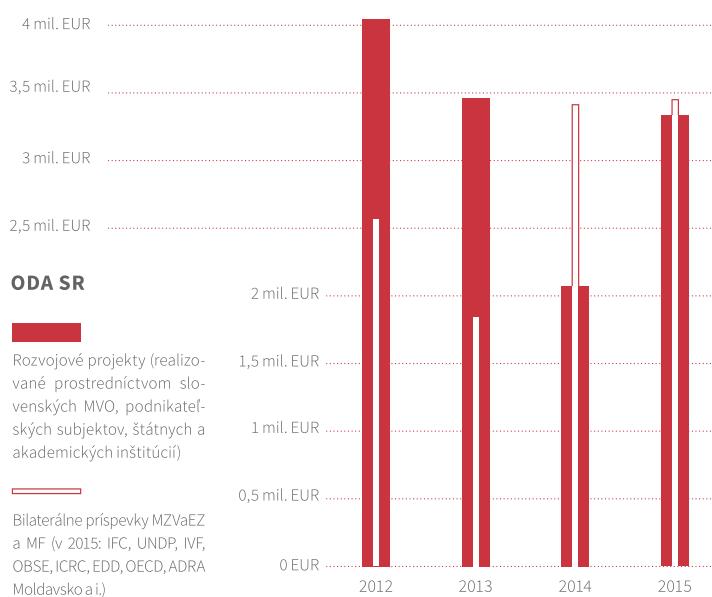
*Zdroj: Aidwatch report, Concord Europe, 2016

BILATERÁLNA VERZUS MULTILATERÁLNA POMOC

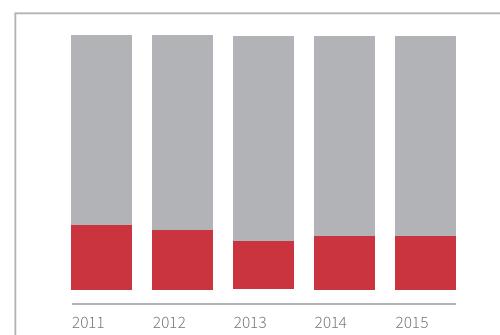
Z celkovej sumy **78 mil. EUR** bolo poskytnutých **16,6 mil. EUR (21%) na bilaterálnu** rozvojovú pomoc a **61,4 mil. EUR (79%) na multilaterálnu** rozvojovú pomoc, ktorú SR poskytuje prostredníctvom príspevkov do medzinárodných organizácií a finančných inštitúcií vrátane EÚ.

Napriek tomu, že v roku 2015 došlo v porovnaní s rokom 2014 k nárastu objemu poskytnutej bilaterálnej ODA SR o 3,6 mil. EUR, slovenská rozvojová pomoc stále vykazuje **nízky pomery adresnej a viditeľnej bilaterálnej pomoci konkrétnym rozvojovým krajinám**, ktorá so sebou nesie okrem iného aj zviditeľnenie Slovenska.

Väčšinu slovenskej rozvojovej pomoci tvorila v roku 2015 platba na rozvojovú spoluprácu **do rozpočtu Európskej únie – 40,9 mil. EUR** a finančný **príspevok do Európskeho rozvojového fondu (EDF) – 7,1 mil. EUR (spolu 62 %)**. Ide o príspevky, ktoré sú povinné a vyplývajú z členstva SR v EÚ. **Príspevky do OSN, Európskej investičnej banky, MMF, Svetová banka a i.**, ktorých výšku SR môže ovplyvniť, tvoria asi **17% celkovej pomoci (13 mil. EUR)**.

BILATERÁLNA VERZUS MULTILATERÁLNA POMOC V ROKOCH 2011 – 2015

Zdroj: Spracované na základe materiálu Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2015 c.d. a 2014, 2013, 2012, 2011 c.d.

Objem poskytnutej pomoci realizovanej prostredníctvom bilaterálnych rozvojových projektov slovenských organizácií bol približne taký istý, ako objem bilaterálnych finančných príspevkov do medzinárodných inštitúcií, pri ktorých sú vstupy slovenských aktérov minimálne alebo žiadne.

Tento trend negatívne vplýva na budovanie kapacít slovenských subjektov, adresnosť a vizibilitu Slovenska ako donora a zároveň znižuje šance slovenských subjektov zapájať sa do splupráce s medzinárodnými inštitúciami podporovanými z rovnakých prostriedkov.

Spomedzi bilaterálnych komponentov **trojnásobne stúpol objem poskytovanej humanitárnej pomoci** – a to najmä v dôsledku konfliktu na Ukrajine, pričom reakcia na ostatné humanitárne, a to tak akútne ako aj dlhodobé, krízy zaostáva.

Oproti roku 2014 stúpli multilaterálne príspevky do medzinárodných organizácií zo 4 na 13 miliónov EUR. Sumu zvýšil najmä príspevok Ministerstva financií SR pre Svetovú banku a jej inštitúcie vo výške 8,5 mil. EUR (konkrétnie do IBRD – Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj a pre IDA – Medzinárodnú rozvojovú asociáciu).

Bilaterálna a multilaterálna pomoc bola poskytnutá na tieto typy modalít:

VÝDAVKY NA ODA SR V ROKU 2015 V POROVNANÍ S ROKOM 2014, 2013, 2012 (V EUR)

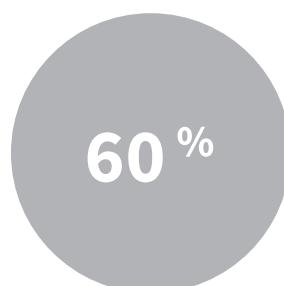
ODA SR	2015	2014	2013	2012
Bilaterálna rozvojová pomoc	16 645 410	13 006 699	12 156 334	13 846 410
Rozvojové projekty (realizované prostredníctvom slovenských MVO, podnikateľských subjektov, štátnych a akademických inštitúcií)	3 317 903	2 063 046	3 488 182	4 068 383
Rozvojové vzdelávanie a verejná informovanosť v SR	377 555	200 549	210 251	188 518
Mikrogranty (poskytované lokálnym organizáciám prostredníctvom zastupiteľských úradov SR v rozvojových krajinách)	277 154	271 836	313 103	319 019
Humanitárna pomoc (materiálna a finančná)	2 251 987	935 176	367 234	323 500
CETIR – Centrum na odovzdávanie transformačných skúseností SR z integrácie	126 266	141 906	125 929	128 600
Výdavky na utečencov v SR	1 565 875	743 481	726 270	1 736 902
Vysielanie dobrovoľníkov do rozvojových krajín	300 293	202 150	114 717	69 364
Štipendia pre študentov z rozvojových krajín, výučba slovenčiny	2 237 232	2 323 664	2 297 328	2 278 308
Medzinárodné policajné misie	1 001 309	874 481	746 200	491 992
Volebné, pozorovateľské civilné misie	43 511	88 744	-	-
Bilaterálne príspevky MZVaEZ a MF (v 2015: IFC, UNDP, IVF, OBSE, ICRC, EDD, OECD, ADRA Moldavsko a ľ.).	3 485 431	3 418 053	1 829 850	2 573 290
Školenia, odborné stáže, konzultácie (MF, UJD, MPRV)	101 784	49 027	185 160	78 771
Administratívne náklady a služobné cesty (MZVaEZ, agentúra SAMRS, MF, MŠVVaŠ)	1 559 108	1 430 651	1 215 164	1 484 523
Systém vykazovania ODA	0	263 934	536 946	105 240
Multilaterálna rozvojová pomoc	61 414 217	48 255 519	52 686 146	47 136 814
Príspevky do medzinárodných organizácií, medzinárodných finančných inštitúcií (Svetová banka, OSN, ...)	13 304 217	4 162 471	8 321 146	5 316 814
Príspevky do rozpočtu EÚ	40 970 000	37 490 000	38 170 000	36 360 000
Príspevky do Európskeho rozvojového fondu (EDF)	7 140 000	6 603 048	6 195 000	5 460 000
ODA celkom	78 059 627	61 262 218	64 842 480	60 983 224

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2014 c.d., 2013, 2012 a 2011, c.d.

TERITORIÁLNE ZAMERANIE SLOVENSKEJ ODA

Najväčší podiel bilaterálnej pomoci podľa regiónov smeroval v roku 2015 do Európy, a to až 60%. Nasleduje Afrika (22%) a Ázia (12%).

EURÓPA

AFRIKA

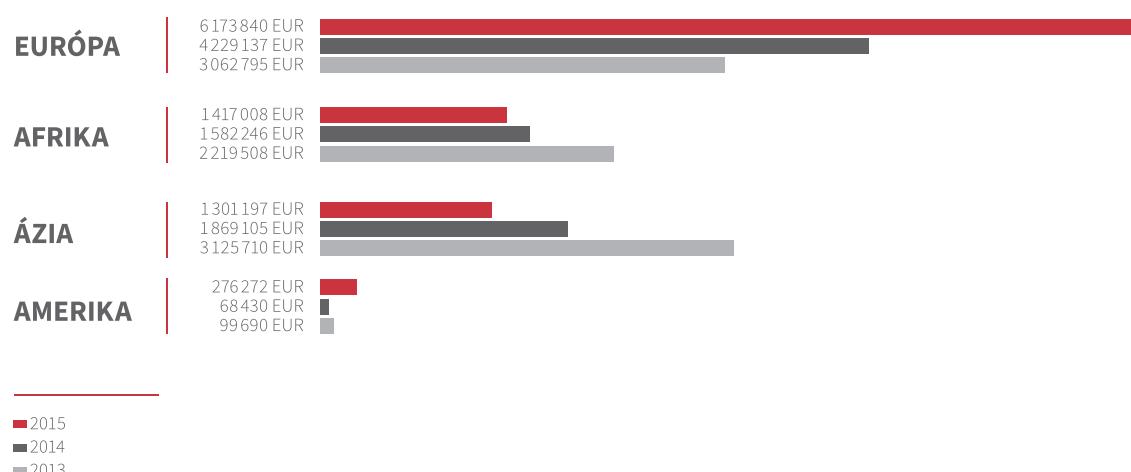

ÁZIA

V rámci jednotlivých krajín bola **pomoc významejšie navýšená pre Ukrajinu** z dôvodu poskytnutia humanitárnej pomoci, ktorá smeruje do východnej oblasti krajiny postihnutej konfliktom. **Objem pomoci pre Moldavsko** narástol v dôsledku zvýšenia objemu financií určených pre

programovú krajinu (pôvodne bolo Moldavsko len projektovou krajinou). Naopak, **Afganistan** napriek tomu, že je tiež jednou z programových krajín, **dostáva minimálny objem pomoci** a je na zváženie jeho zotrvanie v kategórii programových krajín.

TERITORIÁLNE ZAMERANIE BILATERÁLNEJ ODA SR V ROKU 2013, 2014 A 2015 (EURÓPA, AFRIKA, ÁZIA, AMERIKA)

VÝDAVKY NA BILATERÁLNU ODA V ROKU 2015 V POROVNANÍ S ROKOM 2014 A 2013 PODĽA TERITORIÁLNEHO ZAMERANIA

(vo výdavkoch sú zarátané okrem rozvojových projektov, humanitárnej pomoci, mikrograntov prostredníctvom za-stupiteľských úradov, programu CETIR, náklady na vysielanie dobrovoľníkov, výdavky na štipendiá a ďalšie modality)

Krajina/region	Objem ODA v EUR v 2015	Objem ODA v EUR v 2014	Objem ODA v EUR v 2013
Európa	6 173 840	4 229 137	3 062 795
Srbsko	1 363 536	1 179 644	1 109 845
Ukrajina	2 201 264	973 964	491 924
Moldavsko	757 520	670 796	482 478
Bosna a Hercegovina	142 592	421 957	159 540
Kosovo	303 008	347 474	304 102
Čierna Hora	62 384	219 081	180 864
Bielorusko	196 064	208 668	162 937
Macedónsko	98 032	153 431	141 848
Albánsko	276 272	54 123	29 257
Európa (regionálny, viac krajín)	793 168	-	-
Afrika	1 417 008	1 582 246	2 219 508
Keňa	1 176 384	1 029 937	1 239 943
Južný Sudán	151 504	297 659	520 465
Tunisko	0	91 791	294 339
Libéria	0	33 821	-
Sudán	8 912	28 627	-
Benin	8 912	15 220	-
Etiópia	8 912	15 060	-

Guinea	0	15 000	-
Lesotho	17 824	12 960	-
Burundi	0	10 080	-
Rwanda	26 736	7 082	-
Tanzánie	0	6 000	-
Namíbia	0	4 680	-
Madagaskar	0	3 840	-
Seychely	0	3 240	-
Zimbabwe	0	3 000	-
Burkina Faso	0	2 880	-
Uganda	17 824	1 369	-
Mali	0	0	40 000
Ostatné africké krajiny	-	0	124 761
Ázia	1 301 197	1 869 105	3 125 710
Afganistan	231 712	848 744	1 811 060
Gruzínsko	329 744	280 392	424 411
Mongolsko	62 384	133 689	-
Palestína	142 592	117 560	-
Čína	71 296	110 444	-
Sýria	53 472	65 467	150 000
Kirgizsko	17 824	58 187	-
Tadžikistan	53 472	40 355	-
Vietnam	17 824	38 315	-
Uzbekistan	8 912	26 500	-
Kambodža	26 751	25 600	-

Irak	53 502	22 642	-
Arménsko	44 560	22 033	57 572
Kazachstan	8 912	21 980	-
Thajsko	8 912	13 357	-
Jemen	8 912	11 520	-
Azerbajdžan	8 912	9 820	31 054
Indonézia	0	4 320	-
Libanon	0	4 320	-
Jordánsko	0	4 320	-
India	17 824	3 540	-
Nepál	106 944	-	-
Kambodža	26 736	-	-
Ostatné ázijské krajiny	-	-	651 613
<hr/>			
Amerika	276 272	68 430	99 690
Peru	17 824	26 760	34 125
Ekvádor	17 824	26 760	-
Brazília	8 912	12 640	-
Mexiko	0	10 420	-
Kostarika	0	180	-
Kuba	17 824	-	-
Haití	213 888	-	-
Ostatné americké krajiny	-	-	65 565
<hr/>			
Spolu	9 168 317	7 748 918	8 507 703

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2015, 2014 a 2013

POMOC NAJCHUDOBNEJŠÍM KRAJINÁM

Pokial ide o poskytovanie slovenskej rozvojovej pomoci krajinám, ktoré patria podľa klasifikácie OECD/DAC k najchudobnejším krajinám sveta, podiel tých krajín, ktoré to potrebujú najviac, teda najmenej rozvinutých a nízko príjmových krajín, tvorí 21,6 % oproti

krajinám so stredným príjmom, príspevky do ktorých tvoria až 78,4 % z rozpočtu slovenskej ODA. Ide najmä o krajiny Západného Balkánu a o Východné partnerstvo. Oproti roku 2014 ide o pokles v neprospech chudobných krajín.

NAJMENEJ ROZVINUTÉ KRAJINY (LDCS)

507 444 EUR

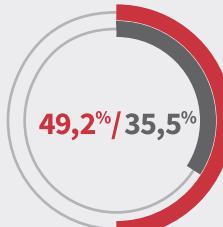
KRAJINY S NÍZKYM PRÍJMOM

1 229 856 EUR

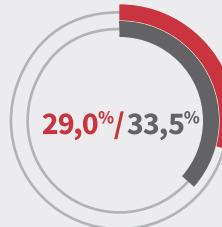
KRAJINY S NIŽŠÍM STREDNÝM PRÍJMOM

3 956 928 EUR

KRAJINY S VYŠŠÍM STREDNÝM PRÍJMOM

2 334 974 EUR

Najmenej rozvinuté krajiny (LDCs)	Poskytnutá suma v EUR	Krajiny s nízkym príjmom	Poskytnutá suma v EUR	Krajiny s nižším stredným príjmom	Poskytnutá suma v EUR	Krajiny s vyšším stredným príjmom	Poskytnutá suma v EUR
Afganistan	231 172	Keňa	1 176 384	Ukrajina	2 201 264	Srbsko	1 363 536
Južný Sudán	151 504	Tadžikistan	53 472	Kirgizsko	17 824	Bielorusko	196 064
Burkina Faso	0			Moldavsko	757 520	Čierna Hora	62 384
Burundi	0			Gruzínsko	329 744	Bosna a Hercegovina	142 592
Kambodža	26 736			Arménsko	44 560	Macedónsko	98 032
Uganda	17 824			India	17 824	Albánsko	276 272
Lesotho	17 824			Indonézia	0	Kazachstan	8 912
Benin	8 912			Kosovo	303 008	Tunisko	0
Etiópia	8 912			Mongolsko	62 384	Čína	71 296
Rwanda	26 736			Vietnam	17 824	Azerbajdžan	8 912
Guinea	0			Sýria	53 472	Brazília	8 912
Madagaskar	0			Palestína	142 592	Kostarika	0
Sudán	8 912			Uzbekistan	8 912	Ekvádor	17 824
Tanzánia	0					Irak	53 502
Jemen	8 912					Seychely	0
Libéria	0					Mexiko	0
						Thajsko	8 912
						Jordánsko	0
						Libanon	0
						Namíbia	0
						Peru	17 824
Celkom	507 444		1 229 856		3 956 928		2 334 974
porovnanie v % za rok 2014	6,3 %		15,3 %		49,3 %		29,1 %
porovnanie v % za rok 2014	17,2 %		13,8 %		35,5 %		33,5 %

Zdroj: Štatistiky OECD/DAC za rok 2015

2. SEKTOROVÉ ZAMERANIE BILATERÁLNYCH ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV SCHVÁLENÝCH V ROKU 2015

/18

JUŽNÝ SUDÁN, KEŇA, MOLDAVSKO, AFGANISTAN /20

UKRAJINA /22

PODIEL REALIZÁTOROV V RÁMCI BILATERÁLNYCH
ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV /23

HUMANITÁRNA POMOC /24

VYSIELANIE DOBROVOĽNÍKOV DO ROZVOJOVÝCH KRAJÍN /27

MIKROGRANTY /29

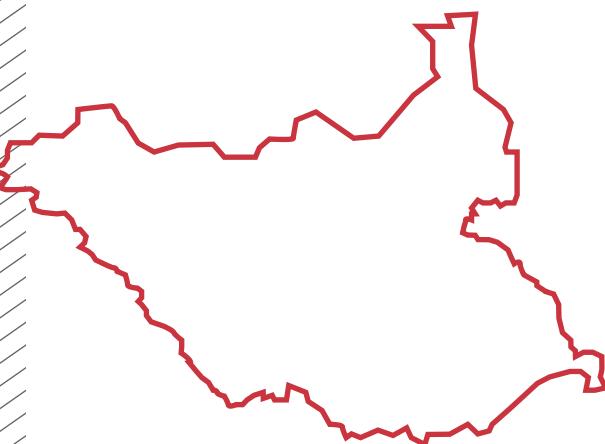
PROGRAM CETIR (CENTRUM PRE TRANSFER SKÚSENOSTÍ
Z INTEGRÁCIE A REFORIEM) /30

FINANČNÉ PRÍSPEVKY V GESCI MZVAEZ SR /31

FINANČNÉ PRÍSPEVKY V GESCI MF SR /33

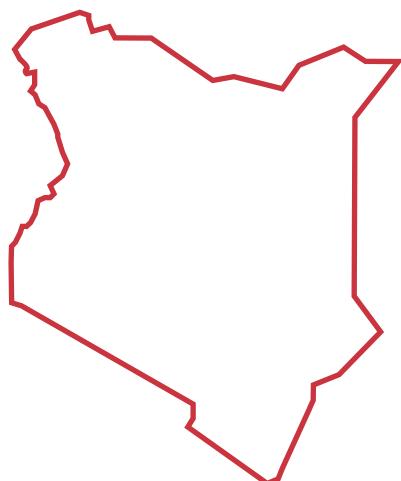
UTEČENECKÁ KRÍZA /35

V ROKU 2015 BOLO VYHLÁSENÝCH 14 VÝZIEV, V RÁMCI KTORÝCH PROJEKTOVÁ KOMISIA SCHVÁLILA 38 ŽIADOSTÍ (KONTRAHOVANÝCH BOLO 37) V CELKOVEJ VÝŠKE 3 609 096,70 EUR. Z TOHO 12 PROJEKTOV BOLO SCHVÁLENÝCH V PROGRAMOVÝCH KRAJINÁCH (KEŇA, MOLDAVSKO, AFGANISTAN).

JUŽNÝ SUDÁN

V Južnom Sudáne, ktorý slovenská ODA považuje za krajinu s mimoriadnymi humanitárnymi a rozvojovými potrebami, bolo na projekty **vyčlenených 300 000 EUR**, pričom sa **schválil jeden projekt v sume 199 473 EUR** zameraný na **zabezpečenie pediatrickej starostlivosti**.

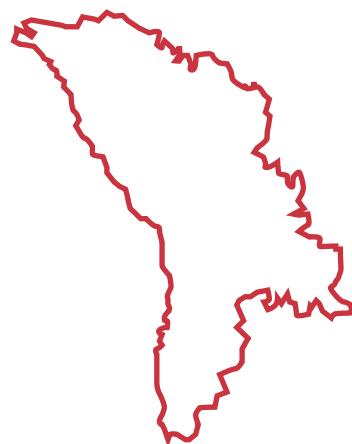
KEŇA

V rozpočte bolo **pôvodne alokovaných 1,4 milióna EUR** na projekty v Keni (horný limit na projekt bol 250 000 EUR). Schválených bolo **šest projektov** v celkovej zazmluvnej sume 1 429 312 EUR:

- 3 v sektore vzdelávania,
- 2 v oblasti podpory tvorby trhového prostredia,
- 1 v oblasti socioekonomickej integrácie detí z ulice.

» AJ KEĎ JE NA KEŇU ALOKOVANÝ NAJVÄČší OBJEM FINANCIÍ, ČO SÚVISÍ S TÝM, ŽE TAM PÔSOBIA VIACERÉ SLOVENSKÉ SUBJEKTY, TENTO OBJEM NEDOKÁŽE POKRYŤ ZNAČNE ŠIROKÉ SEKTOROVÉ ZAMERANIE STREDNODOBEJ STRATÉGIE ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SR NA ROKY 2014 – 2020 (KTORÁ OBSAHUJE AJ SEKTOR ZDRAVOTNÍCTVA, POĽNOHOSPODÁSTVA A BEZPEČNOSTI).

MOLDAVSKO

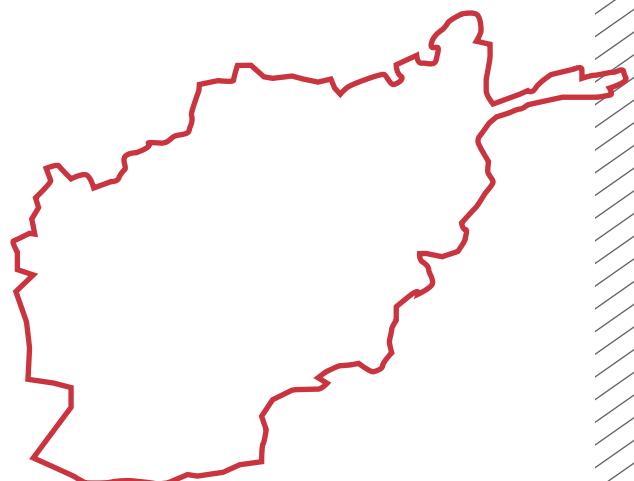

Pre Moldavsko bolo **vyčlenených 0,6 mil.** (limit na projekt 0,1 mil.) **EUR** a **schválených bolo päť projektov** v celkovej sume 435452,30 EUR. Projekty sú zamerané na:

- budovanie kapacít samospráv,
- vzdelávanie v oblasti ľudských práv,
- zlepšenie podmienok sanitácie a hygieny,
- budovanie systému čistenia odpadových vôd a bezpečnosť dodávok pitnej vody (2 projekty).

» AJ VZHL'ADOM NA CHARAKTER PROJEKTOV BY BOLO DOBRÉ, ABY AGENTÚRA ZVÁŽILA PRÍSTUP FORMOU BLOKOVÝCH DOTÁCIÍ, KTORÉ BY DOKÁZALI ZABEZPEČIŤ STABILITU INTERVENCIÍ NEVYHNUTNÝCH NA DOSIAHNUTIE CIEĽOV STANOVENÝCH V STREDNODOBEJ STRATEGII ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SR NA ROKY 2014 – 2020.

AFGANISTAN

V Afganistane išlo o **jeden projekt** (Slovenskej technickej univerzity) **v sektore vzdelávania**.

Realizátor projektu však nepristúpil k podpisu zmluvy kvôli:

- komplikáciám v spolupráci s afganským partnerom,
- zhoršenej bezpečnostnej situácií v krajinе.

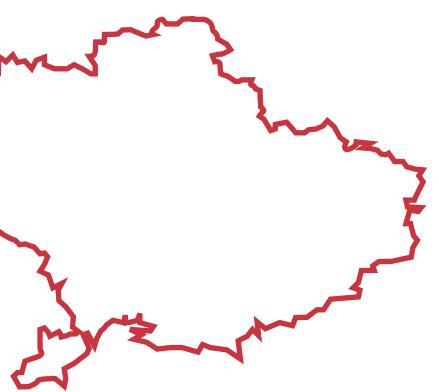
Na Afganistan bolo v rozpočte **vyčlenených 300 000 EUR**. Počet projektov **realizovaných v Afganistane**, ale aj schválených pre túto krajinu, **klesá**.

» NAMIESTE JE DISKUSIA O POKRAČOVANÍ ROZVOJOVÝCH AKTÍVIT V AFGANISTANE A MOŽNOM PRESUNE ZDROJOV TAM, KDE MAJÚ SLOVENSKÉ SUBJEKTY LEPŠIE VYBUDOVANÉ KAPACITY A SLOVENSKÝ PRÍSPEVOK BY BOL VÝRAZNEJŠÍ.

KRAJINY ZÁPADNÉHO BALKÁNU A VÝCHODNÉHO PARTNERSTVA

Pre krajiny **Západného Balkánu** bolo v rozpočte v dvoch výzvach **vyčlenených 600 000 EUR**, pre región **Východného partnerstva 700 000 EUR**. Pre krajiny **Západného Balkánu boli schválené 4 projekty v sume 341 342 EUR a pre Východné partnerstvo 5 projektov v sume 453 110 EUR.**

UKRAJINA

Špeciálnou kategóriou bola v uplynulom roku Ukrajina. Udalosti, ktoré vyústili do krízy v roku 2014, otvorili otázku strategickej úlohy, ktorú Slovensko zohráva v energetickej bezpečnosti Ukrajiny, a v istom zmysle viedli i k zmeně prístupu voči Ukrajine v slovenskej rozvojovej politike.

V úvode slovenského predsedníctva vo Vyšehradskej štvorke (júl 2014 – jún 2015) štátny tajomník slovenského ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Peter Burian inicioval dohodu medzi krajinami V4 o rozdelení úloh a zodpovednosti, ako aj sektorov, na ktoré by sa pri svojej pomoci Ukrajine v súvislosti s reformami spojenými s implementáciou asociačnej dohody s EÚ mali jednotlivé krajiny V4 sústrediti.

Slovensko sa rozhodlo zameriať na oblasť energetickej politiky a reformu bezpečnostného sektora. S novými politickými záväzkami, ale aj novoprijatým strategickým dokumentom o zameraní rozvojovej pomoci SR, vyhlásila Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu vo februári 2015 **výzvu na predkladanie žiadostí o dotácie aj so špeciálnym dôrazom na projekty na Ukrajine, vrátane vý-**

znamnejšej finančnej alokácie vo výške 700 000 EUR. Energetická bezpečnosť a zvyšovanie energetickej efektívnosti boli stanovené ako jedna z troch sektorových priorit rozvojovej politiky SR voči Ukrajine spoločne s dobrou správou vecí verejných a reformou bezpečnostného sektora. Projektová komisia schválila **štyri projekty v celkovej sume 389 414 EUR:**

- 2 zamerané na samosprávy,
- 1 zameraný na občiansky aktivizmus,
- iba 1 z nich bol zameraný na oblasť budovania kapacít a na reformu energetického sektora na Ukrajine.

Problémom tohto nástroja, ktorý stratégia označuje ako malú grantovú schému, je jeho pomerne výrazné finančné a časové limitovanie a skutočnosť, že nedovolí realizátorom svoje aktivity rozvinúť v takej miere, aby dokázali vždy zabezpečiť kontinuitu. Aj preto je potrebné pri programových prioritách zvážiť **využívanie blokových dotácií, prípadne navyšovanie horných limitov** na jednotlivé projekty (teraz sú v pásmi 100 000 alebo 200 000 EUR na dvojročný projekt).

PODIEL REALIZÁTOROV V RÁMCI BILATERÁLNYCH ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV

O dotácie na realizáciu projektov z bilaterálneho programu SlovakAid sa v otvorennej súťaži môžu uchádzať **všetky typy subjektov**:

- **VEREJNÉ INŠTITÚCIE,**
- **SÚKROMNÉ INŠTITÚCIE,**
- **MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE.**

V roku 2015 získali najvyšší podiel projekty mimovládnych organizácií. Stále sa **nezvýšilo zapojenie podnikateľských subjektov**, pre ktoré bola určená aj špeciálna schéma start-up grantov na rozbehnutie podnikateľských príležitostí v rozvojových krajinách, v ktorej **bol schválený len podnikateľský zámer v Kene a v Moldavsku**. V dole uvedenej štatistike uvádzame pre ilustráciu modalitu bilaterálnych rozvojových projektov v partnerských krajinách, ktoré boli schválené v rámci dotačných výziev počas roka 2015 v celkovej sume 3,6 mil. EUR.

PODIEL REALIZÁTOROV V RÁMCI BILATERÁLNYCH ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV SCHVÁLENÝCH V ROKU 2014 A 2015

Typ realizátora	Počet schválených rozvojových projektov v 2015	Počet schválených rozvojových projektov v 2014
Mimovládne organizácie	29	15
Podnikateľské subjekty	2	1
Podnikateľské asociácie	1	1
Akademické inštitúcie	4	1
Štátne organizácie	1	2
Regionálne rozvojové agentúry	0	2
Spolu	37 projektov v sume 3,6 mil. EUR	22 projektov v sume 2,7 mil. EUR

Zdroj: Výročná správa SAMRS 2014, 2015

HUMANITÁRNA POMOC

MZVaEZ SR poskytlo v roku 2015 finančnú pomoc a MV SR materiálnu pomoc v celkovej výške 2,25 mil. EUR. V porovnaní s rokom 2014, kedy sa poskytla humanitárna pomoc v objeme 935 000 EUR, tak došlo k dvaapološobnému nárostu, najmä z dôvodu pomoci Ukrajine.

Finančná pomoc bola realizovaná prostredníctvom finančných príspevkov medzinárodným a lokálnym zahraničným organizáciám alebo štátnym inštitúciám. **V roku 2015 ešte**

neexistovala modalita „humanitárne dotácie“, ktorá by umožnila poskytnutie finančných prostriedkov aj slovenským humanitárnym organizáciám.

Finančná humanitára pomoc sa v súlade s Mechanizmom poskytovania humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia udeľuje na základe rozhodnutia ministra zahraničných vecí.

ČERPANIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV NA HUMANITÁRNU POMOC V EUR

KRAJINA	DRUH HUMANITÁRNEJ POMOCI	HUMANITÁRNA POMOC MATERIÁLNA V EUR	HUMANITÁRNÁ POMOC FINANČNÁ V EUR
UKRAJINA	Materiálna pomoc pre Ministerstvo obrany	469 674,66	-
	Humanitárna pomoc pre Červený kríž Ukrajiny	161 160,79	-
	Materiálna pomoc pre Ministerstvo obrany	104 654,00	-
	Humanitárna pomoc pre ukrajinskú pravoslávnu cirkev – Kyjevský patriarchát	57 781,00	-
	Humanitárna pomoc pre neziskovú nadáciu Medzinárodná asociácia pre podporu Ukrajiny, Kyjev	28 509,00	-
	Humanitárna pomoc pre celonárodné občianske združenie „Ukrajinská služba záchrany Užhorod“	30 383,85	-
	Humanitárna pomoc pre ukrajinskú pravoslávnu cirkev – Kyjevský patriarchát, Užhorod	43 349,78	-

UKRAJINA	Humanitárna pomoc pre nadáciu Medzinárodná asociácia pre podporu Ukrajiny, Kyjev, dodanie Užhorod	83 189,51	-
	Humanitárna pomoc do ICRC	-	30 000,00
	Humanitárna pomoc pre ukrajinské deti postih- nuté konfliktom	-	10 335,00
	Humanitárna pomoc pre oddelenie detskej on- kológie Národného inštitútu onkológie v Kyjeve	-	15 000,00
	Humanitárna pomoc pre Pravoslávnu cirkevnú obec Pstriná	-	10 000,00
	Humanitárna pomoc pre pôrodnícku kliniku v Užhorode	-	8 700,00
	Humanitárna pomoc pre Fakultnú infekčnú nemocnicu v Užhorode	-	8 700,00
	Humanitárna pomoc pre pravoslávnu cirkevnú obec Pstriná	-	14 500,00
	Humanitárna pomoc na liečebno-rehabilitačné pobyty na Šírave pre ukrajinských občanov	-	50 000,00
	Humanitárna pomoc na rehabilitačné pobytu v Demänovskej doline pre ukrajinské deti	-	12 000,00
	Humanitárna pomoc na letný pobyt na Šírave pre ukrajinské deti	-	4 980,00
BOSNA A HERCEGOVINA	Humanitárna pomoc pre Horskú službu	3 830,10	-
SRBSKO	Humanitárna pomoc pre Červený kríž Srbsko	85 254,04	-
	Humanitárna pomoc pre Červený kríž Srbsko	193 816,89	-
	Humanitárna pomoc pre utečencov a migráciu v Srbskej republike	48 530,24	-
	Posthumanitárna pomoc pre Srbsko	-	200 000,00

SRBSKO	Humanitárna pomoc pre Srbskú republiku, Komisiariát pre utečencov	-	50 000,00
ALBÁNSKA REPUBLIKA	Humanitárna pomoc pre Ministerstvo vnútra	69 675,98	-
FEDERATÍVNA DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA NEPÁL	Humanitárna pomoc pre IOM Care centre in Melamchi	76 571,74	-
	Humanitárna pomoc pre World Vision Internatio- nal určený na odstraňovanie následkov ničivého zemetrasenia v Nepále	-	30 000,00
MAĎARSKO	Humanitárna pomoc pre Ministerstvo vnútra	2 685,74	-
SLOVINSKÁ REPUBLIKA	Humanitárna pomoc pre Správu Slovinskej republiky pre civilnú ochranu a na zmiernenie následkov katastrof	29 316,19	-
	Humanitárna pomoc pre Správu Slovinskej republiky pre civilnú ochranu a na zmiernenie následkov katastrof	127 440,00	-
CHORVÁTSKA REPUBLIKA	Humanitárna pomoc pre Ministerstvo hospo- dárstva	24 953,64	-
RUMUNSKO	Humanitárna pomoc	1 995,47	-
GRUZÍNSKO	Humanitárna pomoc pre gruzínskych občanov v reakcii na záplavy v Tbilisi	-	15 000,00
SÝRIA	Humanitárna pomoc pre sýrskych utečencov	-	30 000,00
	Humanitárna pomoc na nákup liekov a potravín pre najviac postihnuté a zraniteľné skupiny obyvateľstva v Sýrii	-	10 000,00
TADŽIKISTAN	Humanitárna pomoc pre tадžických občanov v reakcii na záplavy	-	10 000,00
EURÓPA, REAGINÁL- NA / VIAC KRAJÍN	Humanitárna pomoc SR na pomoc pri prijímaní migrantov	-	100 000,00
SPOLU		1 642 772,62	609 215,00

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci SR za rok 2015, c.d.

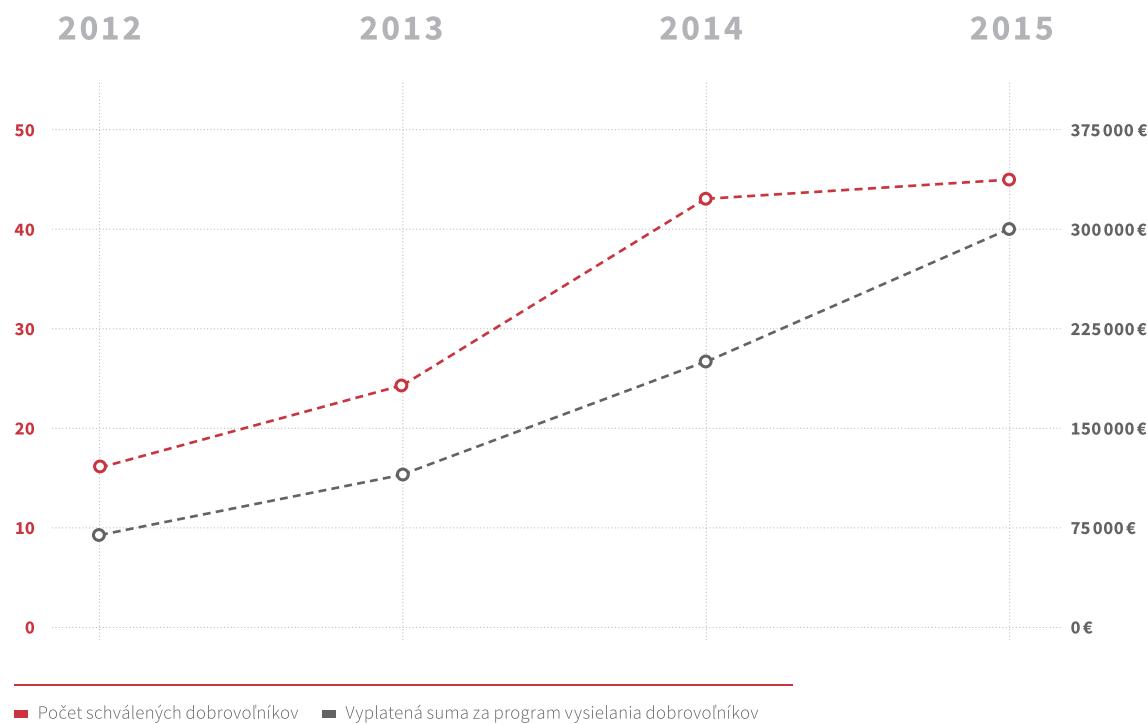
VYSIELANIE DOBROVOĽNÍKOV DO ROZVOJOVÝCH KRAJÍN

Vysielanie dobrovoľníkov, ako novšia modalita oficiálnej rozvojovej pomoci, sa zameriava **na budovanie kapacít slovenských odborníkov, dobrovoľníkov a osobitne mladých ľudí**. Túto modalitu využíva väčšina tradičných donorov, či už vo forme vysielania mladých ľudí za účelom získavania skúseností s rozvojovou problematikou alebo formou vysielania expertov, ktorí sú ochotní bez nároku na odmenu predávať svoje skúsenosti lokálnym inštitúciám v rozvojových krajinách.

V roku 2012 bol prvýkrát z programu SlovakAid financovaný pobyt 16 dobrovoľníkov, **v roku 2015 došlo k navýšeniu až na 45 vyslaní**.

Dobrovoľníci boli vyslaní prostredníctvom slovenských miestnych organizácií, či vysokej školy a umiestnení najmä v projektoch u lokálnych partnerov. Participujúce organizácie: **Vysoká škola sv. Alžbety (14), ADRA (10), eRko (8), Dvojfarebný svet (6), Nadácia Pontis (2), SAVIO (2), Človek v ohrození (2), Slovenská katolícka charita (1)**.

VÝVOJ POČTU SCHVÁLENÝCH DOBROVOĽNÍKOV V ROKOCH 2012 – 2015

» Program vysielania dobrovoľníkov a expertov zatiaľ nie je dostatočne využívaný pre potreby vysielania expertov, prípadne dobre pripravených humanitárnych dobrovoľníkov, do oblastí humanitárnych kríz.

ZOZNAM KRAJÍN, DO KTORÝCH BOLI VYSLANÍ DOBROVOĽNÍCI

KRAJINA	2013	2014	2015
Keňa	10	17	19
Gruzínsko	4	4	1
Kambodža	3	3	4
Južný Sudán	2	0	0
Rwanda	1	1	4
Uganda	1	2	3
Lesotho	1	2	3
Afganistan	1	0	0
Vietnam	1	2	0
Albánsko	0	1	1
Bosna a Hercegovina	0	1	2
Moldavsko	0	1	1
Mongolsko	0	2	0
Etiópia	0	3	2
Burundi	0	1	0
Madagarskar	0	1	0
Burkina Faso	0	1	0
India	0	0	2
Ukrajina	0	0	2
Ekvádor	0	0	1
SPOLU	24	43	45

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci SR, 2013, 2014, 2015 c.d.

MIKROGRANTY

Mikrogranty do maximálnej výšky 5 000 EUR poskytujú v rozvojových krajinách ZÚ SR priamo lokálnym inštitúciám. Okrem finančných príspevkov je to jediná modalita oficiálnej rozvojovej pomoci, ktorá je otvorená pre subjekty z cieľových krajín.

V roku 2015 bolo schválených **60 mikrograntov v 12 krajinách**. Počas roka 2014 bola v rámci modality mikrograntov vyplatená suma 271 835 EUR, v roku 2015 to bola suma 277 154 EUR. Sektorové zameranie: **voda a sanitácia, zlepšenie infraštruktúry v škôlach, v detských a zdravotníckych zariadeniach, remeselné zručnosti, v menšej miere podpora občianskej spoločnosti.**

Počet udelených mikrograntov záleží na aktívite príslušného ZÚ.

V minulom roku sa táto modalita využívala **najmä v Moldavsku** (aj tu sa prejavila prítomnosť rozvojového diplomata), **Keni a Kosove**. Počet udelených mikrograntov súvisí určite aj (ale nielen) **s obmedzeným prístupom lokálnych organizácií k informáciám o tejto možnosti, ktorú zverejňuje na webe v angličtine len malý počet slovenských ZÚ**.

PREHĽAD MIKROGRANTOV

KRAJINA	Počet mikrograntov v 2015	Počet mikrograntov v 2014	Počet mikrograntov v 2013	Počet mikrograntov v 2012
Keňa	15	10	15	16
Srbsko	-	4	9	22
Kosovo	7	5	10	-
Bosna a Hercegovina	4	10	9	7
Mongolsko	3	2	5	3
Kambodža	-	-	2	1
Moldavsko	16	20	-	5
Ukrajina	3	4	2	3
Bielorusko	4	-	2	2
Albánsko	2	1	1	3
Čierna Hora	-	-	2	-
India	1	-	1	-
Macedónsko	1	1	-	-
Vietnam	-	1	2	-
Nigéria	-	-	-	1
Gruzínsko	3	1	-	1
Kazachstan	-	-	-	1
Irák	-	-	-	1
Izrael	-	-	-	1
Afganistan	1	-	-	-
Celkom	60	59	60	67

Ždroj: Výročné správy SAMRS 2012, 2013, c.d. a Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci SR za rok 2014 a 2015

PROGRAM CETIR

(CENTRUM PRE TRANSFER SKÚSENOSTÍ Z INTEGRÁCIE A REFORIEM)

PRI REALIZÁCII JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT ZAMERANÝCH NA ZDIELANIE TRANZIČNÝCH SKÚSENOSTÍ PRE ZÁSTUPCOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY V KRAJINÁCH ZÁPADNÉHO BALKÁNU A VÝCHODNÉHO PARTNERSTVA, ALE AJ ďALŠÍCH KRAJÍN, KTORÉ PREJAVIA ZÁUJEM, SA KĽADIE DÔRAZ NAJMÄ NA KONZULTÁCIE O KONKRÉTNYCH OTÁZKACH REFORMNÝCH A INTEGRAČNÝCH PROCESOV. PRESNEJŠIE ZAMERANIE PROGRAMU NEEXISTUJE.

Na rok 2015 bolo na tieto aktivity opäť vyčlenených **200 000 EUR**. Čerpanie bolo na úrovni **70 %**. V rámci programu CETIR sa v roku 2015 realizovalo **28 samostatných aktivít** (v roku 2012 ich bolo 23, v rokoch 2013 aj 2014 27) **v 8 krajinách s 98 účastníkmi**. Z toho bolo do recipientských krajín vyslaných **21 slovenských expertov a zorganizovaných 19 studijných návštev pre 70 účastníkov**.

Celková suma vyplatená v roku 2015 na program CETIR dosiahla 126 265,98 EUR (v roku 2013 boli náklady na aktivity CETIR **125 929 EUR**, v roku 2014 dokonca 141 906 EUR). Náklady na administráciu programu v pomere k nákladom na aktivity v roku 2015 v percentuálnom vyjadrení tvoria 34 % z celkových nákladov.

S cieľom zvýšiť vplyv a efekt technickej pomoci by sa mali prepojiť veľké projekty podporené v rámci dotačných výziev a malé aktivity v rámci CETIR. Na uskutočnenie tohto kroku je potrebné urobiť stále nezrealizovanú komplexnú analýzu programu CETIR, plnenia cieľov, efektívnosti a adresnosti.

FAKTY

200 000 EUR
**VYČLENENÁ
SUMA**

70 %
ČERPANIE

28
**SAMOSTATNÝCH
AKTIVÍT**

FINANČNÉ PRÍSPEVKY

ÚČELOVÉ FINANČNÉ PRÍSPEVKY V GESCI MZVAEZ SR

S cieľom podporiť konkrétné aktivity medzinárodných alebo lokálnych organizácií, ktoré realizujú v rozvojových krajinách, resp. aktivity implementované v rámci medzinárodných iniciatív poskytlo MZVaEZ SR v roku 2015 na základe rozhodnutia ministra viacero účelových **finančných príspevkov v celkovej sume 814 970 EUR.**

V porovnaní so sumou na bilaterálne projekty (3,3 mil. EUR), ktoré sú udeľované na základe súťaže žiadateľov o dotácie, nejde o zanedbateľú sumu financí, ku ktorej sa však neviaže žiadna písomná stratégia poskytovania tejto finančnej modality. Podporené aktivity v niektorých krajinách nie sú

v súlade so sektorovým zameraním uvádzaným v strategicckých dokumentoch pre danú krajinu (napríklad podpora zdravotníctva v Moldavsku, či športu v Bosne a Hercegovine). **Bolo by užitočné prijať pravidlá, na základe ktorých sa budú príspevky tohto typu poskytovať.** Z hľadiska transparentnosti a zvyšovania efektívnosti by bolo tiež **potrebné monitorovať ich následné využitie.**

ZOZNAM POSKYTNUTÝCH FINANČNÝCH PRÍSPEVKOV V GESCI MZVAEZ SR V ROKU 2015

Krajina	DRUH POMOCI	PRIJÍMATEĽ POMOCI	VÝŠKA PRÍSPEVKU V EUR
Bosna a Hercegovina	Výstavba multifunkčného ihriska v meste Srebrenica	Municipality of Srebrenica	70 000
Francúzsko	Príspevok do fondu Unite4Heritage	UNESCO	15 000
	Príspevok do Fondu Druhého protokolu k Haagskemu dohovoru o ochrane kultúrnych hodnôt v prípade ozbrojeného konfliktu	UNESCO	15 000
Irak	Uľahčenie okamžitej stabilizácie území Iraku očistených od ISIL	Funding Facility for Immediate Stabilisation	50 000

Moldavsko	Príspevok pre Institute for European Policies and Reforms	Institute for European Policies and Reforms	49 970
	Nákup desiatich vozidiel rýchlej zdravotnej služby pre moldavské nemocnice	Institute of Emergency Medicine	60 000
	Finančný príspevok na podporu trilaterálnej spolupráce v Moldavsku	ADRA Moldavsko	100 000
OECD	Dobrovolný príspevok SR do Výboru OECD pre rozvojovú pomoc	OECD	30 000
OSN	Finančný príspevok na organizáciu 3. konferencie OSN o ľudských sídlach a udržateľnom ľudskom rozvoji	UN Habitat	15 000
EÚ	Dobrovolný finančný príspevok SR do Európskeho fondu pre demokraciu	European Endowment for Democracy	50 000
Slovensko	Slovak Republic-UNDP Partnership for Results in the International Development Cooperation	United Nations Development Programme	200 000
Ukrajina	Cesta tímu ECFR na Ukrajinu a Bieloruska	European Council for Foreign Relations	10 000
	Projekt OECD zameraný na boj proti korupcii na Ukrajine	OECD	10 000
	Príspevok na podporu projektu think-tanku ECFR	European Council on Foreign Relations	30 000
	podporu projektu OECD k hodnoteniu hospodárskej súťaže na Ukrajine	OECD	10 000
	Príspevok na podporu projektu UNDP – Sekretariát pre energetickú efektívnosť na Ukrajine	United Nations Development Programme	50 000
Západný breh a pásmo Gazy	Príspevok SR pre UNRWA na pomoc palestínskym utečencom	UNRWA	50 000

SPOLU

814 970

FINANČNÉ PRÍSPEVKY

FINANČNÉ PRÍSPEVKY V GESCII MF SR

Celkové príspevky MF SR na ODA dosiahli v roku 2015 výšku **59 424 247,15 EUR**, čo predstavovalo **76 % z celkovej ODA SR**. Povinný príspevok SR **do rozpočtu EÚ** na výdavky rozvojovej spolupráce v roku 2015 bol **40,97 mil. EUR a do Európskeho rozvojového fondu (EDF) 7,14 mil. EUR.**

Ďalšie finančné príspevky do medzinárodných organizácií sú dobrovoľnými príspevkami (okrem dohôd o navýšení zdrojov pre Svetovú banku a IDA), ktoré sa realizujú na základe rozhodnutia MF SR. Ministerstvo financií dobrovoľnými príspevkami sleduje dva hlavné ciele:

- a) zdieľanie slovenských skúseností v oblasti verejných financií,

b) zapájanie slovenských podnikateľských subjektov do rozvojovej spolupráce (financovanej prostredníctvom zdrojov medzinárodných inštitúcií – Svetová banka, EBRD, ...).

Výrazné zvýšenie týchto príspevkov v gescii MF SR pomohlo aj celkovému navýšeniu ODA. **Táto suma tvorí dvojnásobný objem prostriedkov, ako ročne dostával zo štátneho rozpočtu bilaterálny program SlovakAid (5,9 mil. EUR) v gescii MZVaEZ SR.**

ZOZNAM NAJVÄČŠÍCH PRÍSPEVKOV V GESCII MF SR V ROKU 2015

PRIJÍMATEĽ	POPIS PRÍSPEVKU	Suma v EUR
Skupina Svetovej banky	Zvýšenie splateného základného imania Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (k navýšeniu došlo na základe dohody skupiny guvernérów Svetovej banky).	5 608 956
	Doplnenie zdrojov Medzinárodného združenia pre rozvoj (IDA). Poslaním združenia IDA je pomoc najchudobejším krajinám na svete pri znížovaní chudoby prostredníctvom poskytovania bezúročných úverov a grantov na programy zamierané na podporu hospodárskeho rastu a zlepšenie životnej úrovne. Doplnenie zdrojov sa realizuje každé tri roky na základe dôhod medzi Svetovou bankou a vládami.	2 460 000
	Iniciatíva na multilaterálne odpustenie dlhov (MDRI)	80 000

Medzinárodná finančná korporácia (IFC) – skupina Svetovej banky

Trustový fondu pre spoluprácu medzi SR a IFC, určeného na financovanie činností poradenských služieb (v sektorech agrobiznis a energetická efektivita) so zámerom urýchliť udržateľný ekonomický rast podporovaním a posilňovaním rozvoja súkromného sektora na rozvíjajúcich sa trhoch. Projekty sa realizujú v teritóriach, ako je Vietnam, Západný Balkán, Kirgizsko, Bielorusko. Ide o čiastočne viazaný fond – t.j. prednostne sú o možnosti tendrov informovaní slovenskí konzultanti.

1 000 000

Multilaterálny fond na budovanie kapacít v rozvojových krajinách (Multi-Donor Umbrella Facility for Capacity Development, MFCD), ktorý zastrešuje inštitút Svetovej banky Learning, Leadership and Innovation (LLI)

LLI poskytol MF SR know-how pre vývoj inovatívnych znalostných produktov, napr. e-learningového programu MF SR (obsahovo zameraný na zdieľanie slovenských skúseností v oblasti verejných financií), ktorý podporí šírenie skúseností rezortu v globálnom meradle. Táto aktivita by mala doplniť kapacity slovenských konzultantov (a ich fyzickej prítomnosti v rozvojových krajinách) pri zdieľaní know-how vo väčšom rozsahu. LLI bol začiatkom roka 2016 rozpustený, v ďalšom financovaní inštitúcie MF SR nebude pokračovať. E-learningový program po obsahovej stránke vytvorí v rámci slovenských kapacít.

400 000

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD)

Vytvorenie fondu s čiastočnou viazanosťou pre slovenské podnikateľské subjekty, zameraný na tendre v oblasti energetickej efektívnosti v rozvojových krajinách. Čiastočná viazanosť znamená, že prednostne sú oslovené slovenské subjekty, v prípade nedostatočnej ponuky sa tender otvára pre akékoľvek subjekty.

1 000 000

Program Verejných finančných pre rozvoj

Dlhodobý program MF SR a UNDP s cieľom zdieľania slovenských skúseností a posilnenia odborných kapacít (štátnej a verejnej správy, samosprávy, ale aj MVO) v oblasti verejných financií (v r. 2015 sa realizovali aktivity pre Moldavsko, Čiernu Horu a Ukrajinu). Ako konzultanti spolupracujú na aktivitách externisti, ale aj zamestnanci MF SR.

640 790

Transformatívne vládnutie a financovanie (TGFF)

Nové partnerstvo MF SR s UNDP, ktoré sa bude primárne venovať využívaniu otvorených dát na podporu transparentnej správy vecí verejných a zvyšovaniu úrovne štátom poskytovaných služieb so zameraním na Západný Balkán, východnú Európu a Strednú Áziu. V spolupráci s regionálnymi pobočkami UNDP sú v rôznych rozvojových krajinách financované projekty MVO, ktoré sú zamerané na občana a na sprístupňovanie „otvorených dát“, napríklad v oblasti súdnych rozhodnutí, verejných rozpočtov a pod. Do projektov by mali byť zapojení aj slovenskí konzultanti, ktorí sa venujú otvoreným dátam.

691 499

SPOLU

11 881 245

UTEČENECKÁ KRÍZA

Dominantnou témom v druhej polovici roka 2015 bola vlna utečencov prichádzajúcich do Európy predovšetkým zo Sýrie, ale aj z Iraku či Afganistanu. Téma vyhrotila i debatu o riešeniach, resp. neriešeniach tejto otázky. Humanitárny aspekt krízy sa začal v SR oficiálne riešiť iniciáciou petície Výzva k ľudskosti, na základe ktorej sa slovenská vláda rozhodla udeliť finančnú dotáciu na vybrané aktivity mimovládnych organizácií. **Vyčlenila na to sumu 500 000 EUR**, ktorú poskytla pre Výzvu k ľudskosti, začiatku Nadáciou otvorenej spoločnosti, štátnej spoločnosti TIPOS. Tieto prostriedky boli rozdelené medzi **15 mimovládnych organizácií na pomoc utečencom na balkánskej trase aj na ich integráciu na Slovensku**.

Takisto samotné mimovládne organizácie zorganizovali rôzne zbierky, pričom výnos bol pomerne vysoký. Len **výnos verejnej zbierky v kostoloch, ktorá sa organizovala pod záštitou Konferencie biskupov Slovenska, je 500 000 EUR** (realizovaný cez Slovenskú katolícku charitu). **Ďalšie zbierky boli:**

- Človek v ohrození: výnos použitý na balkánskej ceste a v Grécku
- Evanjelická diakonia: balkánska cesta
- Magna Deti v núdzi: balkánska cesta, Sýria
- Nadácia Integra: zbierka pre Sýriu
- Slovenská katolícka charita: zbierka pre Irak
- Unicef: zbierka pre Sýriu
- Vysoká škola sv. Alžbety: balkánska cesta, Libanon, Irak
- Adra Slovensko: balkánska cesta a Grécko

Aj rezorty realizovali cielené aktivity na podporu a pomoc sýrskym utečencom. V rámci toho boli viacerým zahraničným partnerom poskytnuté finančné príspevky na podporu

ich aktivít a zároveň sa uskutočnili dodávky humanitárneho materiálu (ošatenie, medicínsky materiál, stany, prikrývky a pod.) pre potreby srbského Červeného kríza a sýrskych utečencov v tábore Preševo.

Ministerstvo financií vyčlenilo zdroje na dobrovoľný príspevok vo výške **300 000 EUR do Svetového potravinového programu a ďalších 300 000 EUR do Fondu na podporu migrantov a utečencov Rozvojovej banky Rady Európy**. Okrem toho vláda SR rozhodla o vyplatení ďalších finančných príspevkov, ktoré sú vyplácané v roku 2015 alebo 2016. **Do Núdzového zvereneckého fondu pre Afriku (Trust Fund for Africa) prispeje SR sumou 500 000 EUR, 3 mil. EUR Zvereneckému fondu pre Sýriu (MADAD), 600 000 EUR pre UNHRC, 400 000 EUR Medzinárodnej organizácii pre migráciu (IOM), 400 000 EUR pre UNICEF**.

Pokladáme za pozitívne, že slovenská vláda mimoriadne zdroje na pomoc riešeniu migračnej krízy našla. Je škoda, že sa ani v období, keď sa ukazuje, aká je rozvojová pomoc dôležitá „na riešenie problémov tam, kde vznikajú“, nedarí MZVaEZ SR pri rokovaní o štátnom v rozpočte na rok 2016 plniť medzinárodné záväzky podľa ktorých podiel poskytovanej pomoci na HND mal byť už v roku 2015 vo výške 0,33 %.

Navyše realita ukázala, že na príspevky pre slovenské organizácie, ktoré sa zapojili cez verejné zbierky a cez vysielanie dobrovoľníkov vo veľkej mieri, nemá ministerstvo, resp. štátna správa ani fondy, ani rýchly proces, ako im humanitárne dotácie poskytnúť. Finančie tak musel poskytnúť štátny podnik TIPOS ako sponzorský dar, pričom ani administrácia zdrojov nebola realizovaná cez ministerskú agentúru, ale cez Nadáciu otvorenej spoločnosti.

3. DRUHÝ POLČAS IMPLEMENTÁCIE STREDNODOBEJ STRATÉGIE ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SR NA ROKY 2014 – 2018

/36

*NOVÝ LEGISLATÍVNY RÁMEC AKO PREDPOKLAD NAPLŇANIA
STREDNODOBEJ STRATÉGIE* /38

*MODIFIKÁCIA TERITORIÁLNEHO ZAMERANIA SLOVENSKEJ
ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE* /39

*ODPORÚČANIA PLATFORMY MVRO K MODIFIKÁCII TERITORIÁLNEHO
ZAMERANIA SLOVENSKEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE V POLČASE
PLNENIA STREDNODOBEJ STRATÉGIE* /40

*ODPORÚČANIA PRE ZARADENIE NOVEJ PROGRAMOVEJ
KRAJINY (NÁHRADA ZA AFGANISTAN)* /41

*SÝRIA A SUSEDNÉ KRAJINY (NOVÁ TERITORIÁLNA PRIORITA
OD ROKU 2016)* /42

*ZAVÁDZANIE NOVÝCH A EFEKTÍVNEJŠÍCH NÁSTROJOV
ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE* /43

*SUMÁR ODPORÚČANÍ PRE IMPLEMENTÁCIU STREDNODOBEJ
STRATÉGIE DO ROKU 2018* /48

PRÍLOHA /50

V polovici roka 2016 sa dostávame do polčasu implementácie strednodobej stratégie, ktorá:

- zadefinovala nové rozdelenie programov rozvojovej spolupráce,
- znižuje počet teritoriálnych priorít,
- doplnila možné nástroje/modality pre implementáciu pomoci,
- nastavila zoznam úloh, ktoré je potrebné splniť⁴.

Platforma MVRO v ďalšom texte poskytuje svoje odporúčania k tým témam zo stratégií, ku ktorým sa vie kvalifikované vyjadriť (z pohľadu implementátora rozvojovej spolupráce v teréne).

NOVÝ LEGISLATÍVNY RÁMEC AKO PREDPOKLAD NAPLŇANIA STREDNODOBEJ STRATÉGIE

EURÓPSKY ROK ROZVOJA 2015 BOL I ROKOM TVORBY NOVÉHO LEGISLATÍVNEHO RÁMCA. SAMOTNÁ POTREBA NOVÉHO ZÁKONA TU UŽ BOLA DLHŠIE, KEĎŽE TEN Z ROKU 2007 UŽ NIE ÚPLNE IDEÁLNE REFLEKTOVAL ROZVOJOVÚ REALITU NA ÚROVNI POTRIEB RECIPIENTOV, REALIZÁTOROV I SAMOTNEJ IMPLEMENTAČNEJ „PROCEDÚRY“. NOVÝ ZÁKON O ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCI BOL PRIJATÝ 18. NOVEMBRA 2015 A ZVEREJNENÝ V ZBIERKE ZÁKONOV S ČÍSLOM 392/2015³.

Vynovená legislatíva priniesla konsolidáciu právneho rámca aj rozšírenie počtu modalít.

Pribudli:

- **BLOKOVÉ DOTÁCIE**
- **HUMANITÁRNE DOTÁCIE**
- **VEREJNÉ ZÁKAZKY**
- **EXPORTNÝ ÚVER**

Zákon však nezadefinoval vyšší cieľ a filozofiu slovenskej rozvojovej spolupráce. Pri cieľoch a vý-

chodiskách sa odvoláva len na strednodobú stratégiu (ktorá sa vypracováva vždy len na 5-ročné obdobie).

Zákon sice **doplnil nové modality**, ktoré určite patria do modernej rozvojovej spolupráce, k nim všetkým **však treba dopracovať procedúry a predpisy na ich realizáciu**.

Kedže slovenská finančná realita ostala v oblasti biilaterálnej pomoci rovnaká (už niekoľko rokov je pre program SlovakAid v gescii MZVaEZ SR vyčlenených 5,9 mil. EUR, jej efektívne využívanie je otázne. Pozičívne vnímame, že pre rok 2017 by malo dojsť k návýšeniu na približne 6,5 mil. EUR, čo by mohlo byť prvým krokom k ďalšiemu rastu).

Významným prvkom je **zavedenie tzv. rozvojového programu** ako modality, **čo by v budúnosti mohlo umožniť financovať aktivity programovo**, teda na báze viacročných kontraktov s realizátormi, nie na základe pravidelných projektových výziev. Aj tu však

⁴ Zákon o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. In: Zbierka zákonov č. 392/2015, <https://www.minedu.sk/data/att/9572.pdf>

platí, že **daná modalita je realizovateľná momentálne len v prípade, ak sa zvýši rozpočet**, resp. zníži sa počet podporených projektov.

Samotnej príprave zákona predchádzala pomerne intenzívna verejná diskusia, ktorá sa týkala prioritného návrhu ministerstva financií na odviazanie rozvojovej spolupráce, t. j. otvorenia možnosti uchádzať sa o dotáciu a verejné zákazky aj pre zahraničných žiadateľov. Pri súčasnom objeme financií by jednak bol výrazne ohrozený proces budovania kapacít slovenských subjektov, ale aj vzhľadom na dosť obmedzené prostriedky, ktoré sa pod logom SlovakAid využívajú na financovanie bilaterálnych aktivít v prijímateľských krajinách, by sa značne obmedzil efekt „slovenského“ prvku.

Výsledným kompromisom bolo stanovenie limitu odviazania dotácií až pri sume 15 mil. EUR určených na

poskytovanie dotácií. Pri verejných zákazkách sa o ne môžu uchádzať aj právnické osoby z iných krajín.

Neúspešne pre subjekty realizujúce rozvojové aktivity **dopadla diskusia o otvorení modality finančný príspevok pre slovenské organizácie, resp. podnikateľské subjekty.** Tá je podľa zákona otvorená len pre medzinárodné organizácie a zahraničné subjekty, ako aj partnerské krajiny. Keďže **ide o modalitu, o ktorej rozhoduje výlučne minister zahraničných vecí, resp. iné ústredné orgány štátnej správy**, v záujme programového prístupu slovenskej rozvojovej spolupráce **by bolo vhodné prijať i strategický dokument, ktorý by definoval na základe akých teritoriálnych alebo sektorových priorit sa budú príspevky tohto typu poskytovať.** Z hľadiska transparentnosti a zvyšovania efektívnosti by bolo tiež potrebné **monitorovať ich následné využitie.**

MODIFIKÁCIA TERITORIÁLNEHO ZAMERANIA SLOVENSKEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE

Strednodobá stratégia zadefinovala takéto rozdelenie teritorií na programové a projektové krajinu:

PROGRAM ROZVOJOVÝCH INTERVENCIÍ:

je program zameraný na spoluprácu **s programovými krajinami** SlovakAid:

- Afganistanom,
- Keňou,
- Moldavskom,
- a Južným Sudánom ako **krajinou s mimoriadnymi humanitárnymi a rozvojovými potrebami.**

PROGRAM ODOVZDÁVANIA TRANSFORMAČNÝCH SKÚSENOSTÍ:

je program technickej pomoci pre šesť vybraných krajín:

- Západného Balkánu (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo),
- Východného partnerstva (Bielorusko, Gruzínsko, Ukrajina).

Program je orientovaný na prenos know-how a skúseností SR z reformných a integračných procesov.

ODPORÚČANIA PLATFORMY MVRO K MODIFIKÁCII TERITORIÁLNEHO ZAMERANIA SLOVENSKEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE V POLČASE PLNENIA STREDNODOBEJ STRATÉGIE

JUŽNÝ SUDÁN

(KRAJINA SO ŠPECIÁLNYMI HUMANITÁRNÝMI A ROZVOJOVÝMI POTREBAMI)

Ročne vyčleňovanú finančnú alokáciu vo výške 200 000 – 300 000 EUR považujeme za nedostatočnú. V Južnom Sudáne:

- majú slovenské MVO **dlhodobú história**,
- **aktívne tam pôsobilo/pôsobí sedem organizácií, ktoré majú siet lokálnych partnerov**,
- krajina **patrí do skupiny Least Developed Countries s výraznými potrebami** (ktoré sa budú zhoršovať v dôsledku konfliktov, klimatickej zmeny, alebo aj z dôvodu možného zatvorenia utečeneckých táborov v Keni, kde je veľké množstvo obyvateľov J. Sudánu) a **zároveň Fragile Countries**,
- **monitoring** je poskytovaný zo **ZÚ SR v Nairobi**.

ODPORÚČANIE:

- Z dôvodu zhoršenej bezpečnostnej situácie **navrhujeme implementovať pomoc aj inými modalitami**, ako prostredníctvom klasických rozvojových intervencií:
- flexibilnejšie humanitárne projekty (najmä v oblasti potravinovej bezpečnosti a združovnej pomoci),
- menšie projekty bez nutnej účasti slovenských terénnych pracovníkov realizované prostredníctvom overených lokálnych partnerov,
- financovanie na princípe matchingu štátnych zdrojov a zdrojov súkromných darcov – táto modalita súvisí so skutočnosťou, že viaceré slovenské organizácie majú významné zdroje určené pre Južný Sudán z verejných zbierok.

AFGANISTAN (SÚČASNÁ PROGRAMOVÁ KRAJINA)

Pre krajinu sa dlhodobo vyčleňuje v rozpočte **malý objem finančných prostriedkov** (200 000 – 300 000 EUR/ročne) **odôvodnený** zo strany MZVaEZ SR **bezpečnostnou situáciou** a **problémovým monitoringom** (nie je prítomné ZÚ SR), **klesá aj počet žiadateľov o dotácie** (je nízka pravdepodobnosť ich získania).

ODPORÚČANIE:

- Nie je dôvod pre zachovanie Afganistanu ako programovej krajiny.
- Mal by byť ponechaný ako projektová krajina minimálne do konca trvania strednodobej stratégie, t. j. do roku 2018, pretože ide o krajinu, ktorá patrí do skupiny Least Developed Countries a zároveň Fragile Countries.

ODPORÚČANIA PRE ZARADENIE NOVEJ PROGRAMOVEJ KRAJINY

NÁHRADA ZA AFGANISTAN

V situácii, ak nedôjde k žiadnemu navýšeniu finančných zdrojov na bilaterálnu ODA v gescii MZVaEZ SR, odporúčame:

- Ponechať ako **programové krajiny len Keňu a Moldavsko**.
- V prípade navýšenia zdrojov odporúčame **zvážiť regionálny princíp („Keňa plus“)** a rozšíriť pôsobnosť v Keni aj o možné rozpočtovo menšie intervencie v okolitých krajinách – najmä v Etiópii a Ugande (pri väčšom objeme zdrojov sa dá uvažovať o regióne Subsaharskej Afriky – vrátane Južného Sudánu a Rwandy).

ETIÓPIA UŽ BOLA V MINULOSTI PROJEKTOVOU KRAJINOU SLOVAKAID, JE TAM ZASTUPITEĽSKÝ ÚRAD SR, PRICHÁDZA ODTIAĽ VEĽKÝ POČET UTEČENCOV. V ETIÓPII, ALE NAJMÄ V UGАНDE, MAJÚ SLOVENSKÉ MVO EXISTUJÚCE AKTIVITY V SPOLUPRÁCI S LOKÁLNYMI PARTNERMI, KTORÉ FINANCUJÚ ZO SÚKROMNÝCH ZDROJOV. ETIÓPIA AJ UGANDA PATRIA DO KATEGÓRIE LEAST DEVELOPED COUNTRIES.

SÝRIA A SUSEDNÉ KRAJINY

(NOVÁ TERITORIÁLNA PRIORITA OD ROKU 2016)

PRI ROZHODNUTIACH O ZAVEDENÍ NOVÉHO TERITÓRIA/REGIÓNU, AKO TOMU JE V PRÍPADE MIGRAČNEJ KRÍZY (ALE BOLO AJ V MINULOSTI NAPRÍKLAD V PRÍPADE ARABSKEJ JARI), NÁM CHÝBA PREDIKTABILITA, NA AKÉ DLHÉ ODOBIE BUDE ZÁUJEM V TERITÓRIU ZOTRVAŤ. SLOVENSKÉ ORGANIZÁCIE PRI SVOJICH OBMEDZENÝCH KAPACITÁCH NEPÔSOBIA VO VEĽKOM MNOŽSTVE KRAJÍN A PRI ZMENE ČI DOPLNENÍ TERITÓRIÍ SI POTREBUJÚ VYBUDOVAŤ SVOJE KAPACITY, LOKÁLNE PARTNERSTVÁ A PRÍTOMNOSŤ V NOVOM REGÓNE. ZÁROVEŇ OČAKÁVAJÚ, ŽE PO 1 – 2 ROKOCH NEBUDE FINANCOVANIE ZO STRANY ODA UKONČENÉ, LEBO V TOM PRÍPADE SA NAJMÄ PRI ROZVOJOVÝCH INTERVENCIÁCH STRÁCA ICH DOPAD.

Čo sa týka migračnej krízy, očakávame zo strany vlády SR dlhodobejší záujem o financovanie potrieb utečencov zo Sýrie a vnútorne presídlených osôb v regióne Blízkeho východu (Sýria, Irak, Libanon, Turecko, Jordánsko,...). Financie by mali byť tak ako doposiaľ, pridané k existujúcim finančným objemom ODA a ich využitie by malo byť postupne smerované z humanitárnych do posthumanitárnych intervencií, zameraných na návraty domov a obnovu Sýrie v prípade ukončenia vojnového konfliktu.

Implementácia projektov a administratívne nároky donora (v prípade žiadostí o modifikácie a pod.) v týchto meniacich sa podmienkach a sťaženej bezpečnostnej situácii musia byť flexibilnejšie, ako je tomu u klasických rozvojových projektoch. Zároveň je dôležité vyriešiť otázku monitoringu projektov v krajinách, kde nemáme zastupiteľský úrad (ktorý je len v Libanone).

Ostatné projektové krajiny (krajiny Západného Balkánu a Východného partnerstva)

V prípade alokowania vyšších finančných objemov, vyčlenených pre krajinu (ako je tomu v prípade Moldavska a Ukrajiny) a existencie strategického programového dokumentu (Moldavsko – so sektorovými prioritami: dobrá správa vecí verejných, voda a sanitácia) je vhodnejšie prejsť z projektového prístupu na programový. Limity na projekty sú v súčasnosti nízke: max. 100 000 EUR na dvojročný projekt. V prípade Moldavska, kde ide aj o podporu infraštrukturých projektov (voda a sanitácia), je limit 100 000 EUR na projekt tiež obmedzujúci.

Pri finančnej alokácii 300 000 EUR + 300 000 EUR na zvyšných 5 krajín Západného Balkánu a Východného partnerstva je zadefinovanie sektorových priorít zbytočne široké

v prípade, že je možné schváliť v priemere 1 projekt na 1 krajinu. Súčasné sektorové priority pre Bielorusko – občianska spoločnosť, podpora trhového prostredia, Gruzínsko – občianska spoločnosť, ochrana vôd, Kosovo – občianska spoločnosť, ochrana vôd, Albánsko – občianska spoločnosť, podpora trhového prostredia, Bosna a Hercegovina – ochrana vôd, energetická bezpečnosť.

Pre výber a modifikáciu teritórií slovenskej rozvojovej spolupráce by sa vo všeobecnosti mali brať do úvahy tieto faktory:

- Úroveň chudoby v krajinе podľa ukazovateľov OECD/DAC a/alebo HDI s tým, že dôraz by mal byť venovaný najchudobnejším krajinám.
- Prítomnosť slovenskej ambasády v krajinе, prípadne jej teritoriálna pôsobnosť.
- Historická skúsenosť slovenských organizácií v krajinе.
- Skutočné potreby krajiny.
- Úroveň kapacity krajiny benefitovať z rozvojovej spolupráce (systémová úroveň – napr. korupcia, kultúrne či jazykové faktory – napr. francúzština / neexistencia angličtiny ako úradného jazyka, logistické, bezpečnostné a iné prekážky).
- Možné synergie s inými blízkymi donormi (ADA, ČRA, V4 a pod.)
- Miera súladu so zahraničnopolitickejmi prioritami SR.
- Predchádzajúce, súčasné a potenciálne humanitárne situácie (a možnosť prepojenia rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci).
- Vzťah k súčasným krajinám ODA (geografický – napr. Etiópia susedí s Keňou).
- Vzťah k multilaterálnej časti ODA (napr. slovenská účasť vo zvereneckých fondoch EÚ pre Afriku a pre Sýriu a možno väčšia šanca získať EÚ granty).

ZAVÁDZANIE NOVÝCH A EFEKTÍVNEJŠÍCH NÁSTROJOV ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE

BLOKOVÉ DOTÁCIE

Jedným z odporúčaní v rámci OECD Special Peer Review z roku 2011 bolo aj uplatnenie nových modelov/nástrojov implementácie rozvojovej spolupráce. V hodnotiacej správe sa hovorí najmä o viacročných rámcových kontraktach s kľúčovými MVO a inými subjektmi.

Viacročné rámcové kontrakty s kľúčovými kontraktmi je možné implementovať na Slovensku prostredníctvom nástroja Blokové dotácie, ktoré definuje Strednodobá stratégia pre ODA na roky 2014-2018 takto:

Blokové dotácie sú novým nástrojom SlovakAid a určené sú na koherentnú a interaktívnu programovú intervenciu so strategickým rozvojovým zámerom. Blokové dotácie budú preto využívané najmä v Programe rozvojových intervencí (pozn. aktuálne krajiny: Keňa, Moldavsko, Afganistan, Južný Sudán). Blokové dotácie sa uzatvárajú na základe rámcovej dohody so subjektmi, ktoré aktívne pôsobia v oblasti poskytovania rozvojovej pomoci, majú preukázateľné skúsenosti na úrovni programových intervencí, dostatočné ľudské a finančné zdroje, pozitívne hodnotenie v rámci implementácie rozvojových projektov. Kritériá pre podpis rámcovej dohody budú rozpracované v samostatnom dokumente. Subjekty budú mať možnosť uchádzať sa o blokové dotácie každoročne, pokiaľ to umožní aktuálny rozpočet SlovakAid.

Príkladom pre zavádzanie blokových dotácií nám môže byť rakúska rozvojová agentúra ADA.

Programové kontrakty s rakúskymi MVO uzatvára ADA na 3 roky, s minimálnou sumou 900 000 EUR. Programový kontrakt obsahuje koherentnú a interaktívnu programovú intervenciu so strategickým rozvojovým zámerom, ktorý pomáha znižovať chudobu a prispeje k trvalému zlepšeniu životnej úrovne populácie v rozvojovej krajine a ktorá je zároveň v súlade s prioritami stanovenými v národnej/regionálnej rozvojovej stratégii danej krajiny.

Principy programovej intervencie (rozdiely od projektovej intervencie):

- Významne prispieva k implementácii národných/regionálnych plánov v danej rozvojovej krajine.
- Je v súlade s teritoriálnymi prioritami ADA a tematicky so sektorovými prioritami (country strategy paper).
- Zabezpečuje:
 - » synergiu medzi jednotlivými intervenciami,
 - » výmenu skúseností, know-how transfer medzi žiadateľom a jeho lokálnym partnerom a networking s relevantnými rozvojovými hráčmi v krajinе,
 - » systematický knowledge management,
 - » budovanie kapacít,
 - » advokačné aktivity a policy dialogue na lokálnej a regionálnej úrovni.
- Zavádzá inovatívne prístupy a metódy.
- Podporuje rozvojový dialóg/verejnú informosť v danej krajine a v Rakúsku.

Uchádzať sa o programový kontrakt môžu MVO, ktoré existujú minimálne 3 roky, ktoré vedia preukázať skúse-

nosti na úrovni programových intervencií, dostatočné ľudské a finančné zdroje a ADA má s nimi dlhorocné pozitívne skúsenosti v rámci implementácie predchádzajúcich projektov. Možnosť uchádzať sa o programový kontrakt je otvorená pre MVO každý rok.

Hlavný prínos blokových dotácií by bol najmä v predvídateľnosti financovania a v možnosti realizovať dlhodobejšie a systematickejšie intervencie, ktoré majú väčší zmysel a dopad na kvalitu života v rozvojových krajinách. Taktiež je to príležitosť, ako si slovenské MVO vybudujú konkurencieschopné kapacity (finančné, ľudské, v oblasti expertízy), ktoré im umožnia následne súťažiť so zahraničnými MVO pri uchádzaní sa o európske a iné medzinárodné zdroje financovania rozvoja.

Popri „blokových dotáciach“ by v rámci Programu rozvojových intervencií ostal zachovaný nástroj

„Malá dotačná schéma“, v rámci ktorého by boli podporované najmä nové pilotné iniciatívy v programových krajinách SlovakAid, menšie a krátkodobejšie projekty, alebo projekty nových či menších kontraktorov.

Ani v polčase implementácie Strednodobej stratégie však modalita blokových dotácií neexistuje. Okrem toho, že z dôvodu nedostatočného navyšovania rozpočtu na bilaterálne projekty a programy v gescii SA-MRS, finančné možnosti neumožňujú zaviesť túto modalitu do praxe, nie je pripravený ani mechanizmus, ako by sa táto modalita mala zaviesť do praxe. Navyše súčasný dotačný systém umožňuje maximálnu dĺžku trvania projektu 24 mesiacov. Pre zmysluplnosť intervencie v rámci blokovej dotácie je potrebná zmena zákona a predĺženie trvania projektu/programu na obdobie 3 rokov.

HUMANITÁRNE DOTÁCIE

Nový zákon o ODA zaviedol novú modalitu humanitárnych dotácií, ktorej cieľom je umožniť rýchlejší a jednoduchší proces schvaľovania humanitárnej pomoci, ktorú môžu realizovať slovenské humanitárne organizácie (samostatne alebo v spolupráci s lokálnymi partnermi alebo zahraničnými partnermi). Ide o významný posun najmä v možnosti zapojiť slovenské organizácie, keďže v minulých rokoch sa uplatňoval v praxi najmä spôsob poskytnutia finančného príspevku z rozhodnutia ministra, ktorý však bolo možné udeliť len zahraničnému subjektu. V praxi sa tak stávali situácie, keď v Nepále po zemetrasení v roku 2015 pôsobili už pár dní po katastrofe aj slovenské or-

ganizácie, avšak finančný príspevok dostala americká organizácia World Vision.

Modalita humanitárna dotácia sa testovala v roku 2016 pri poskytnutí pomoci pri riešení migračnej krízy. Avšak okrem zjednodušeného projektového formulára a kratšej doby na predloženie žiadosti zo strany žiadateľov, nepriniesla zatať zrýchlené schvaľovacie konanie (čas od vyhlásenia výzvy – 8. 4. 2016 po rozhodnutie ministra o schválení dotácií – 23. 6. 2016, plus ďalší potrebný čas na podpis zmluvy a prevod finančných prostriedkov), čo by bolo v prípade akútnej humanitárnej krízy, ako je zemetrasenie, neakceptovateľné.

MATCHING FOND

V rámci súčasného dotačného systému navrhujeme zaviesť nový spôsob pridelovania finančných prostriedkov, ktorý by podporil mobilizáciu zdrojov od súkromných darcov. Matching fond používajú viacerí zahraniční donori, napríklad DFID. Ide o dorovnanie štátnych finančných zdrojov k finančným darom zo súkromných zdrojov, vyzbieraných vo verejných zbierkach. Môže ísť o matching v pomere 1:1, v prípade vyzbieraných väčších súm aj o menší pomerný podiel

štátnych zdrojov. Žiadatelia o matching fond by mali byť vopred akreditovaní – t.j. mali by splňať vopred stanovené kritériá – najmä relevantné skúsenosti s humanitárnou pomocou a rozvojovou spoluprácou a s implementáciou ODA. Táto modalita sa môže použiť v prípade humanitárnych kríz, alebo rozvojovej spolupráce.

SPOLUFINANCOVANIE PROJEKTOV V SPOLUPRÁCI S INÝMI INŠTITUCIONÁLNYMI DONORMI

V súčasnosti existuje možnosť žiadať o spolufinancovanie európskych projektov, financovaných zo schém Európskej komisie. Túto možnosť navrhujeme rozšíriť o všetkých inštitucionálnych donorov (OSN, iné rozvojové agentúry – napr. USAID, ADA, ČRA a ī.).

Spolufincované projekty by mali byť v súlade s teritoriálnymi a sektorovými prioritami Programu SlovakAid. Spolufinancovanie zo strany programu SlovakAid by malo začínať na hranici 50 % a menej, podľa požiadaviek zahraničného donora. 50 % rozpočtu z iných zdrojov je napríklad podmienka pri USAID – Emerging donors challenge fund.

ŠTIPENDIÁ PRE ŠTUDENTOV Z ROZVOJOVÝCH KRAJÍN

Zdroj: štúdia Branislava Tichého „Efektívnosť systému poskytovania vládnych štipendií študentom rozvojových krajín a alternatívne možnosti podpory vzdelávania v prioritných krajinách SlovakAid“, 2015

Cieľom programu štipendií je podľa strednodobej stratégie prispievať k podpore vzdelanosti ako významného elementu v podpore sociálno-ekonomickej napredovania rozvojových krajín. Teritoriálnymi prioritami (teda krajinami, odkiaľ môžu štipendisti na Slovensko prichádzať) sú v súčasnosti programové krajiny slovenskej ODA Keňa, Afganistan a Moldavsko, projektové krajiny ODA Albánsko, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzínsko, Kosovo a Ukrajina, ale aj tzv. „krajiny špeciálneho záujmu“ (termín, ktorý nie je v žiadnom oficiálnom dokumente ďalej rozvedený) Mongolsko, Palestínske autonómne územia a Vietnam – spolu teda 12 krajín.

V kapitole 5.5. Strednodobej stratégie je formulovaná aj akási ašpirácia na hľadanie efektívnejšej formy podpory vzdelanosti v cielových krajinách slovenskej ODA: „Efektívnejšou formou rozvoja vzdelávania je podpora vzdelávania priamo v partnerských krajinách, a to vzhľadom na nižšie náklady a vyšší predpoklad, že absolventi štúdia ostanú pôsobiť v rozvojovej krajine. SR vytvorí podmienky pre implementáciu tejto formy podpory vzdelávania.“ Napriek tejto formulácii nie je v dokumente nijak ďalej rozpracované, ako tento želaný stav dosiahnuť. Text ďalej popisuje iba spôsoby vyhodnocovania efektívnosti v súčasnosti nastaveného systému poskytovania štipendií na štúdium na slovenských vysokých školách: „Ukazovateľom efektívnosti a úspešnosti programu je úspešné ukončenie štúdia a uplatnenie sa absolventov po skončení štúdia v krajine pôvodu. Predpokladom je návrat do tejto krajiny.“

Celkový objem zdrojov vynaložených na program poskytovania štipendií študentom vysokých škôl tvorí významnú

časť bilaterálnej oficiálnej rozvojovej pomoci – v roku 2014 to bolo takmer 13% celkového objemu prostriedkov vyčlenených na bilaterálnu pomoc, posledných päť rokov sa pohyboval okolo úrovne 1,65 milióna EUR ročne. Táto suma potom zahŕňa náklady na samotné štipendiá študentom (v roku 2015 približne 70%), podporu prijímajúcim vysokým školám (cca 28%), a náklady na správu programu (približne 1,7%). Z celkovej sumy však tvorí podpora študentov z rozvojových krajín iba približne 47% rozpočtu programu, väčšina zdrojov slúži na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí a ich štipendií, ktoré je možné vykázať ako ODA.

Táto suma v súčasnom nastavení systému umožňuje začať štúdium na slovenskej vyskej škole približne 50 študentom z rozvojových krajín a približne 50 Slovákom žijúcich v zahraničí, ktorí spadajú do ODA kritérií, každý rok, pričom toto číslo sa dlhodobo prakticky nemení. V jednom čase na slovenských vysokých školách a v jazykovej príprave študuje približne 175 študentov z rozvojových krajín a približne 210 Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorí spadajú do ODA kritérií. Štúdium jedného študenta (vrátane štipendia a zdrojov na podporu vysokej školy) stojí približne 4 300 EUR ročne (v prípade doktorandského štúdia až 6 800 EUR), teda počas bežného (nemedicínskeho) štúdia približne 26 000 EUR. Výška štipendia týchto študentov bakalárskeho a magisterského štúdia (viazaná na životné minimum na jednu dospelú osobu) sa pritom pohybuje iba na úrovni 280 EUR mesačne.

ÚSPEŠNOSŤ PROGRAMU

Podľa štatistik MŠ SR vyplýva, že za posledných 5 rokov bola úspešnosť ukončenia štúdia zo strany štipendistov

ODPORÚČANIA ZAMERANÉ NA ZLEPŠENIE SÚČASNÉHO SYSTÉMU POSKYTOVANIA ŠTIPENDIÍ:

1. Zbierať dátá o uplatnení absolventov a ich návrate do krajiny pôvodu.
2. Nastaviť podmienky pre zabezpečenie návratu absolventov do krajiny pôvodu.
3. Zabezpečiť spoločné porozumenie (a následné informovanie) o cieľoch programu.
4. Prehodnotiť vykazovanie štipendijnej podpory Slovákov žijúcich v zahraničí ako oficiálnu rozvojovú pomoc.
5. Nadizajnovať a pilotne otestovať úhradu školného a poskytovanie štipendií v krajinе pôvodu ako alternatívnu formu podpory vzdelávania.
Poskytovať podporu vzdelávania priamo v cieľovej krajinе má potenciál nielen zvýšiť pravdepodobnosť ďalšieho pôsobenia absolventov v krajinе pôvodu, ale môže tiež prispievať k budovaniu lokálnych vzdelávacích kapacít. Odporúčame preto pripraviť dizajn (v rámci ktorého je potrebné rozhodnúť, či sa bude poskytovať úhrada školného a/alebo štipendium) a následne pilotne otestovať na malej vzorke efektívnosť tejto alternatívny a jej finančné a technické implikácie a na základe tohto pilotného overovania rozhodnúť o jej zaradení do komplexného programu podpory vzdelávania. Pilotné testovanie by pritom malo prebehnuť v jednej alebo viacerých programových krajinách slovenskej ODA, vzhľadom na posilnené kapacity miestnych zastupiteľských úradov v týchto krajinách.
6. Nadizajnovať a pilotne otestovať vysielanie vysokoškolských pedagógov na univerzity v rozvojových krajinách ako alternatívnu formu podpory vzdelávania.
7. Vyhodnotiť finančné dopady jednotlivých foriem podpory vzdelávania. Súčasťou diskusie o efektivite a úspešnosti programu štipendií či jeho alternatív je aj „value for money“, teda primeranost investovaných finančných prostriedkov očakávaným výsledkom.
8. Vytvoriť Koncepciu podpory vzdelávania v prioritných krajinách ODA. V strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018 je uvedená ambícia v roku 2015 vypracovať Koncepciu k Programu vládnych štipendií, ktorá je zatiaľ v štádiu prípravy.

na magisterskom stupni približne 44% a pri doktorandskom štúdiu 54%. Iné informácie sa o štipendistoch a ich ďalšom uplatnení nezbierajú. V rámci štúdie Branislava Tichého, ktorý realizoval dotazníkový prieskum medzi absolventmi a študentmi, z ktorého získal 155 odpovedí, vyplýva nasledovné:

70% absolventov programu vládnych štipendií, ktorí vyplnili dotazník, v súčasnosti pôsobí v pracovnej oblasti, ktorú na Slovensku vyštudovali (pri započítaní absolventov – Slovákov žijúcich v zahraničí je percentuálny pomer tých, ktorí v oblasti svojho štúdia pôsobia, približne 55%).

Zo skupiny absolventov programu vládnych štipendií z rozvojových krajin, ktorí vyplnili zaslaný dotazník, v súčasnosti pôsobí v krajině pôvodu iba 10%, pričom 90% z nich sa nachádza na Slovensku. V prípade, že sa do výsledkov zarátajú i zahraniční Slováci z krajín, ktoré je možné vykázať ako ODA, sa tento pomer zníži na 22,2% v krajinе pôvodu, 76,2% na Slovensku a 1,6% v tretej krajine. Je

teda zrejmé, že absolventi po ukončení štúdia v absoluútnej väčšine zostávajú na Slovensku, čo je v zásadnom rozpore s cieľmi programu vládnych štipendií a svedčí o neefektívnosti programu tak, ako je v súčasnosti nastavený.

GLOBÁLNE VZDELÁVANIE

Globálne vzdelávanie vo vyspelých krajinách EÚ je bežnou súčasťou formálneho aj neformálneho vzdelávania. Globálny kontext a zvyšovanie povedomia o témach, ktoré sa týkajú každého z nás podporujú rozvoj kritického myslenia, poskytujú priestor na zmenu postojov ku kritickým tématam modernej spoločnosti a uvedomenie si vlastnej úlohy vo svete.

Slovenská republika v pozícii vyspelého donorského štátu sa zaviazala k napíňaniu Cieľov udržateľného rozvoja. Súčasťou štvrtého ciela „Zabezpečiť inkluzívne a spravodlivé kvalitné vzdelanie a podporovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie pre všetkých“ je aj záväzok 4.7: „*Do roku 2030 zabezpečiť, aby všetci študenti získali vedomosti a zručnosti potrebné pre podporu trvalo udržateľného rozvoja, okrem iného aj prostredníctvom vzdelávania o trvalo udržateľnom rozvoji a výchovou k trvalo udržateľnému spôsobu života, k ľudským právam, rodovej rovnosti, podpore kultúry mieru a nenásilia, globálnemu občianstvu a*

zhodnocovaniu kultúrnej rozmanitosti a prínose kultúry k trvalo udržateľnému rozvoju.“

V roku 2016 sa končí platnosť Národnej stratégie pre Globálne vzdelávanie na roky 2012 – 2016. Nová vláda bude pripravovať aj nové programové vyhlásenie vlády pre oblasti výchovy a vzdelávania.

Národná stratégia pre Globálne vzdelávanie na roky 2012 – 2016 bola tvorená v rámci oficiálnej pracovnej skupiny z poverenia MZVaEZ SR. Na príprave dokumentu sa od roku 2010 podieľali rôznorodí aktéri vo vzdelávaní a intenzívne spolupracovali s Ministerstvom zahraničných vecí SR aj Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Podkladmi pre tvorbu stratégie boli analýza inštitucionálneho zázemia a prieskum medzi základnými, strednými a vysokými školami, konzultácie s akademikmi a pedagogickými pracovníkmi. Vďaka tomuto procesu sa podarilo vytvoriť kvalitný dokument, ktorý bol pozitívne hodnotený aj v rámci GENE Peer Review procesu⁴, ktorý na Slovensku prebiehal v apríli 2012.

MONITORING A EVALUÁCIA

Podľa úloh v strednodobej stratégii sa mali realizovať externé evaluácie podporených projektov dva krát ročne. Od roku 2014 doposiaľ žiadna externá evaluácia neprebehla. MZVaEZ SR to dôvodí v Správe o oficiálnej rozvojovej pomoci SR za rok 2015 prebiehajúcou prípravou evaluačného manuálu v spolupráci s UNDP, ktorý bude klúčovým nástrojom pre systémovú realizáciu evaluácií.

Realizovať hodnotenia zmysluplnosti a dopadov rozvojových projektov, ktoré sú realizované z verejných zdrojov, považujeme za veľmi dôležitú súčasť celého systému poskytovania rozvojovej spolupráce a jej ďalšieho plánovania.

⁴ GENE – Global Education Network Europe je sieť ministerstiev, agentúr a ďalších subjektov štátnej správy zodpovedných za globálne vzdelávanie v Európe. GENE Podporuje vytváranie sietí, vzájomné učenie, výskum politiky, národnej stratégie rozvoja a zvyšovanie kvality v oblasti globálneho vzdelávania v európskych krajinách.

NA ZÁKLADE ZÍSKANÝCH SKÚSENOSTÍ ODPORÚČAME V OBLASTI GLOBÁLNEHO VZDELÁVANIA:

Napláňovať nový programový dokument pre oblasť globálneho vzdelávania na roky 2017 – 2021, ktorý by vznikol na základe analýzy akčných plánov Národnej stratégie globálneho vzdelávania na roky 2012 – 2016 a vyhodnotenia napĺňania všetkých cieľov stratégie a širšej diskusie odborníkov v tejto oblasti (zástupcov MZVaEZ SR, MŠVVaŠ SR, mimovládnych organizácií zaobrajúcimi sa globálnym vzdelávaním, učiteľov, akademikov, zástupcov ŠPÚ, MPC, ŠIOV aj samosprávy (Únia miest Slovenska a pod.)).

Taktiež je nevyhnutné vyčleniť adekvátny rozpočet v rámci MZVaEZ SR aj MŠVVaŠ SR a vytvoriť nástroje na jeho čerpanie a napĺňanie nového programového dokumentu, ako napríklad:

- MŠVVaŠ SR – vytvorené grantové schémy, ktorých cielom by bolo napĺňanie nového programového dokumentu,
- MZVaEZ SR – navýšenie finančných prostriedkov v rámci existujúcich výziev dotačných výziev zameraných na globálne vzdelávanie,
- MZVaEZ SR – využitie programového prístupu (napr. pilotným testovaním nástroja blokových dotácií) v rámci existujúcich dotačných výziev zameraných na globálne vzdelávanie.

Z pohľadu systematizácie globálneho vzdelávania na vysokých školách je dôležité nastavenie novej stratégie globálneho vzdelávania tak, aby bolo možné zaradiť do výučby samostatné predmety, akreditovať študijný program rozvojových štúdií, ale aj integrovať globálne a rozvojové témy na každej úrovni do rôznych predmetov v rámci existujúcich vzdelávacích inštitúcií. Podstatné je aj zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania učiteľov v týchto témach, posilnenie výmeny akademikov, vytváranie príležitostí na medzinárodné partnerstvá.

Pre úspešnú integráciu globálnych a rozvojových témy do výučby na vysokých školách je klúčové vytváranie partnerstiev s univerzitami vo svete, ktoré majú prax a kvalitný výskum v tejto oblasti.

Pre podporu výskumu v oblasti rozvojových témy vrámci vedeckej grantovej schémy KEGA, VEGA, aj v rámci APVV, je dôležité definovať globálne vzdelávanie ako jednu z priorit a v rámci výskumných projektov umožňovať partnerstvá so zahraničnými univerzitami.

SUMÁR ODPORÚČANÍ

PRE IMPLEMENTÁCIU STREDNODOBEJ STRATÉGIE DO ROKU 2018

FINANCIE:

- zvýšiť alokácie na bilaterálnu pomoc určenú na rozvojové projekty a projekty rozvojového vzdelávania, administrované prostredníctvom SAMRS (kedže táto suma ostávala už niekoľko rokov stagnovať na výške 5,9 mil. Eur a v rozpočte pre rok 2017 sa dosiahlo iba mierne navýšenie na 6,5 mil. Eur),
- vzhľadom na sľub navyšovať medziročne prostriedky na bilaterálnu pomoc na rozvojové projekty a projekty rozvojového vzdelávania o 10% zavádzat nové modality implementácie rozvojovej spolupráce,
- na riešenie projektov humanitárnej pomoci, vrátane migračnej krízy, zabezpečiť nové zdroje financovania.

PROGRAMOVANIE:

- **zvážiť zotrvanie Afganistanu medzi programovými krajinami** a v prípade navýšenia finančných zdrojov **rozšíriť programovú krajinu Keňa o región susedných krajín** (najmä Etiópia a Uganda),
- vypracovať **Príručku k prierezovým témam rozvojovej spolupráce** (úloha zo stratégie, 2015),
- podporovať klúčové subjekty rozvojovej spolupráce formou dlhodobejších programových kontraktov, **zaviesť do praxe modalitu blokové dotácie**,
- **zvážiť zavedenie nových modalít**, ako je matching fond, ktorý by dopĺňal zdroje vyzbierané od individuálnych darcov a modalitu spolufinancovania projektov v spolupráci s inými inštitucionálnymi donormi (kedže doteraz existuje iba spolufinancovanie projektov zo zdrojov EK),

- realizovať programové zámery aj formou **verejných súťaží a tendrov**,
- zaviesť do praxe **flexibilné schému na poskytovanie humanitárnych dotácií** cez slovenské organizácie v prípade emergentných kríz, prostredníctvom ktorej je možné previesť slovenským subjektom finančie do max. 1 mesiaca po vypuknutí humanitárnej katastrofy,
- v reakcii na migračnú krízu zabezpečiť **dlhodobú alokáciu** nových finančných **zdrojov na humanitárne a post-humanitárne projekty** pomoci utečencom a vnútorným vysídlencom v Sýrii a okolitých krajinách,
- vypracovať **stratégiu poskytovania dotácií na projekty humanitárnej pomoci**,
- vypracovať **Koncepciu k Programu vládnych štipendií** (úloha zo stratégie, 2015), ktorá zabezpečí zmysluplnosť programu návratom študentov do domovských krajín a zavedie možnosť poskytovania štipendia na štúdium priamo v rozvojovej krajine,
- vypracovať **Stratégiu multilaterálnej rozvojovej spolupráce** (úloha zo stratégie, 2015),
- **implementovať stratégiu zapájania podnikateľských subjektov** do slovenskej rozvojovej pomoci tak, aby existovali modality a finančné zdroje na podporenie projektov s udržateľným podnikateľským zámerom, ktoré napomôžu ekonomickému rastu a tvorbe pracovných príležitostí v cielovej krajine,
- **rozvíjať trilaterálnu spoluprácu s vyspelejšími donormi** a reálne podporovať zapojenie slovenských subjektov do implementácie rozvojových a vzdelávacích projektov EÚ,

JÚL 2018

- **pokračovať v podpore projektov globálneho a rozvojového vzdelávania na Slovensku** a pre-sadzovať tieto témy v spolupráci a za finančnej spoluúčasti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ako súčasť učebných osnov všetkých typov škôl na Slovensku,
- **vypracovať Národnú stratégiju globálneho vzdelávania na roky 2017-2021** (úloha zo stratégie, 2016),
- vypracovať stratégiu a transparentné kritériá na poskytovanie a monitorovanie využitia bilaterálnych príspevkov medzinárodným alebo lokálnym organizáciám.

INŠTITUCIONÁLNE A ADMINISTRATÍVNE NASTAVENIE:

- reformovať systém SlovakAid, aby bol priaznivo nastavený subjektom, ktoré sú hlavnými realizátormi ODA, znížiť administratívnu náročnosť implementácie projektov,
- prehodnotiť doterajší systém schvaľovania projektov komisiou zloženou výlučne z pracovníkov MZVaEZ SR cez využívanie odborných posudkov nezávislých odborníkov, z ktorých budú členovia komisie vychádzať pri bodovaní návrhov,
- viac zapájať slovenských expertov z rôznych oblastí do programovania a implementácie ODA.

KOHERENCIA POLITÍK PRE (UDRŽATEĽNÝ) ROZVOJ:

- vypracovať Stratégiu koherencie politík pre rozvoj (úloha zo stratégie, 2016),
- rozšíriť koncept koherencie politík pre rozvoj (PCD, policy coherence for development) na koncept koherencie politík pre udržateľný rozvoj (PCSD, policy coherence for sustainable development)

- v súlade s odporúčaniami OECD a prijatými mezinárodnými záväzkami, osobite s Agendou 2030, zintenzívniť prácu pracovnej skupiny pre koherenciu politík pre rozvoj zriadenú pod Koordináčnym výborom rozvojovej spolupráce,
- obnoviť činnosť Rady vlády pre trvalo udržateľný rozvoj,
- identifikovať oblasti politík, na ktoré sa SR pri odstraňovaní nesúladu plánuje zameriavať na úrovni EÚ či SR.

AGENDA 2030:

- v priebehu roku 2017 vypracovať Národný plán implementácie SDGs (Cieľov udržateľného rozvoja) do roku 2030,
- zapojiť do prípravy plánu všetky relevantné sektory spoločnosti vrátane predstaviteľov občianskej spoločnosti, akademického prostredia a podnikateľov; napr. prostredníctvom vyššie spomínamej Rady pre trvalo udržateľný rozvoj,
- zahrnúť do prípravy a implementácie Agendy 2030 vyššie spomínany koncept PCSD.

TRANSPARENTNOSŤ:

- pokračovať vo zvyšovaní transparentnosti dát o poskytovanej pomoci a na stránke www.slovakaid.sk, ale aj www.slovakdev.sk zverejňovať aktuálne dáta (posledné dáta na www.slovakdev.sk sú za rok 2014) vo formáte relevantných údajov aj pre potreby slovenskej verejnosti a analytikov (napríklad zverejnenie názvu organizácie, ktorá získala dotáciu na portáli www.slovakdev.sk),
- zaviesť transparentnejší spôsob zverejňovania informácií pre žiadateľov grantových výziev a zdôvodnenia neschválených projektov.

PRÍLOHA

V HODNOTIACEJ SPRÁVE MIMOVLÁDNYCH ROZVOJOVÝCH ORGANIZÁCIÍ K SLOVENSKEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCI ZA ROK 2015 SME SA VENOVALI ZHODNOTENIU VLÁDNEHO PROGRAMU SLOVAKAID Z POHLÁDU KOMUNITY MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ – IMPLEMENTÁTOROV ŠTÁTNYCH ZDROJOV. TENTO PROGRAM VŠAK NIE JE JEDINÝM ZDROJOM FINANCOVANIA ICH AKTIVÍT.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame pre ilustráciu výsledky prieskumu financovania členských organizácií Platformy MVRO. Porovnávajú sa zdroje z programu SlovakAid na bežiace projekty a zdroje od iných donorov – zahraničných inštitucionálnych donorov alebo slovenských súkromných darcov.

Prieskumu sa nezúčastnili všetky členské organizácie, ale aj z vyzbieraných údajov je zjavné, že väčšina zdrojov (88 % k 12 %) je získaná z iných zdrojov, ako z programu Slovak Aid.

FINANČNÉ ZDROJE AKTUÁLNYCH PROJEKTOV ČLENSKÝCH ORGANIZÁCIÍ PMVRO

Krajina intervencie	Členská organizácia	Názov donora	Sektor	Suma v EUR (Iní donori)	Suma v EUR (SlovakAID)
Afrika					
Južná Afrika	Habitat	Nissan	budovanie komunit	312 000,00	-
	Habitat	Maria Marina Foundation	budovanie komunit	264 000,00	-
	Habitat	Ford Foundation	advokácia	115 000,00	-
	Habitat	Staley Family Foundation	budovanie komunit	102 000,00	-
Južný Sudán	SAVIO	individuálni darcovia	vzdelávanie	64 604,20	-
Kamerun	GLEN	SOFTEC,spol.s.r.o.	posilňovanie postavenia žien	3 600,00	-
Keňa	Integra	Slovak Aid	vzdelávanie	-	54 944,00
	Integra	Slovak Aid	poľnohospodárstvo	-	84 726,00
	Adra	Slovak Aid	poľnohospodárstvo	-	247 500,00
	Adra	Slovak Aid	podpora dobrovoľníctva	-	14 870,00

Keňa	SAVIO	SlovakAid	vzdelávanie	-	246 990,00
	SAVIO	SlovakAid	dobrovoľnícka podpora	-	10 766,70
	SAVIO	individuálni darcovia	vzdelávanie	26 355,35	-
	Integra	Slovak Aid	poľnohospodárstvo	-	250 000,00
	Vysoká škola sv. Alžbety	Slovak Aid	vzdelávanie	-	247 433,00
	Vysoká škola sv. Alžbety	Slovak Aid	vzdelávanie	-	247 239,00
	Dvojfarebný svet	Slovak Aid	podpora podnikania žien	-	197 778,00
	Človek v ohrození	súkromná nadácia	vzdelávanie	10 000,00	-
	Nadácia Pontis	Slovak Aid	vzdelávanie	-	213 781,00
Keňa + Etiópia	Integra	individuálni darcovia	vzdelávanie	111 018,00	-
Keňa + Etiópia + Južný Sudán + Uganda + Rwanda	eRko	Verejná zbierka DOBRÁ NOVINA	vzdelávanie, zdravotníctvo, prístup k pitnej vode, starostlivosť o deti, poľnohospodárstvo	816 600,00	-
Keňa + Pobrežie Slonoviny	Habitat	Dow Chemicals	vzdelávanie, voda, sanitácia a hygiena	176 312,00	-
Keňa + Zambia	Habitat	Samsung	vzdelávanie	528 937,00	-
Južný Sudán	Magna	SlovaAid	zdravotníctvo	-	131 755,00
	Vysoká škola sv. Alžbety	Slovak Aid	zdravotníctvo	-	199 473,00
Keňa + Uganda + Burundi + Rwanda + Južný Sudán + Lesotho + Čad	vysoká škola sv. Alžbety	súkromné zdroje univerzity	zdravotníctvo, podpora sociálne slabých komunít	600 000,00	-
Lesotho	Habitat	Linden Root Dickinson Foundation	obydlia pre marginalizované skupiny	35 262,00	-
	Habitat	Dirk Nowitzki Foundation	obydlia pre marginalizované skupiny	17 631,00	-
Madagaskar	GLEN	SlovakAid	vzdelávanie, IKT technológie	-	4 800,00
Malawi	GLEN	2% z daní	posilňovanie postavenia žien	4 000,00	-
	Habitat	Touchstone	obydlia pre marginalizované skupiny	229 000,00	-

Nigéria	Integra	verejná zbierka	humanitárna pomoc	722,00	-
Pobrežie Slonoviny	Habitat	GOAC	voda, sanitácia a hygiena	50 689,00	-
Rwanda	SKCH	verejná zbierka Pôstna krabička pre Afriku	vzdelávanie, zdravotná starostlivosť	30 000,00	-
Rwanda + DRC	Habitat	Swiss Capacity Building Facility	budovanie kapacít v oblasti mikrofinancií	115 000,00	-
Togo	GLEN	Nemecké ministerstvo rozvoja	poľnohospodárstvo	3 600,00	-
Uganda	SKCH	verejná zbierka Pôstna krabička pre Afriku	vzdelávanie, zdravotná starostlivosť	90 000,00	-
	SKCH	Súkromný donor	vzdelávanie	26 000,00	-
	GLEN	Nemecké ministerstvo rozvoja + 2% z daní	vzdelávanie, mládež	3 600,00	-
	Habitat	KOICA	obydlia pre IDPs	1 110 000,00	-
	Habitat	Segal Family Foundation	obydlia pre marginalizované skupiny	660 000,00	-
Uganda + Lesotho	Habitat	Foster Family Foundation	obydlia pre marginalizované skupiny	660 000,00	-
Zambia	Habitat	Irish Aid	obydlia pre marginalizované skupiny	343 809,00	-
	Habitat	Alabbar Enterprises	voda, sanitácia a hygiena	156 918,00	-
Spolu				6666657,55	3906684,70

Ázia

Azerbajdžan	SAVIO	Erasmus+	podpora dobrovoľníctva	14 066,00	-
Ázia-Pacifik	Habitat	Hilti Foundation	financovanie bývania	7 500 000,00	-
Blízky východ	Integra	verejná zbierka	humanitárna pomoc	9 858,00	-
Libanon	Habitat	Dow Chemicals	obydlia pre utečencov	176 312,00	-
Libanon	Habitat	SlovakAID	infraštruktúra pre vzdelávanie	-	199 982,00
Nepál	Integra	verejná zbierka	humanitárna pomoc	6 363,00	-
	Habitat	Credit Suisse	humanitárna pomoc	601 400,00	-

Nepál + Global	Habitat	JTI Foundation	humanitárna pomoc – DRR	684 000,00	-
Srí Lanka	Habitat	EU	obydlia pre utečencov	14 000 000,00	-
Libanon, Irak, Kambodža, Viet- nam, Barma...	Vysoká škola sv. Alžbety	súkromné zdroje univerzity	zdravotníctvo, podpora soci- álne slabých komunít	200 000,00	-
Sýria	SAVIO	Verejná zbierka Tehlička 2016	vzdelávanie, humanitárna pomoc	166 888,10	-
	Magna	Slovak Aid	humanitárna pomoc / utečenci	124 520,00	-
Irak	Vysoká škola sv. Alžbety	Slovak Aid	humanitárna pomoc / utečenci	-	80 080,00
Spolu				23 483 407,10	280 062,00

Európa

Albánsko	PDGS	SlovakAid	občianska spoločnosť	-	99 344,00
Moldavsko	Adra	Slovak Aid	voda, sanitácia a hygiena	-	107 647,00
	Človek v ohrození	Slovak Aid	občianska spoločnosť	-	76 340,00
	SFPA	Europe Aid	občianska spoločnosť	650 000,00	-
Grécko	Adra	Slovak Aid	humanitárna pomoc / utečenci	-	39 762,00
Gruzínsko	Nispacee	SlovakAid	vodný manažment	-	99 265,00
	SFPA	SlovakAld	tranzičné skúsenosti	-	99 632,00
Balkán a Grécko	Človek v ohrození	verejná zbierka a súkromné nadácie	humanitárna pomoc / utečenci	240 000,00	-
Bosna a Hercegovina	Nispacee	Slovak Aid	tranzičné skúsenosti	-	100 000,00
Bulharsko	Habitat	Velux Foundation	vzdelávanie	1 013 000,00	-
Polsko + Rumunsko	Habitat	Wienerberger	obydlia	540 000,00	-
Ukrajina	SFPA	Norway grants	cezhraničná spolupráca	1 000 000,00	-
	SFPA	USAID	energetická bezpečnosť	70 000,00	-
	SCCD	SlovakAID	tranzičné skúsenosti	-	73 316,00

Ukrajina	SFPA	SlovakAID	energetická bezpečnosť	-	98 736,00
	PDCS	Slovak Aid	občianska spoločnosť/samo-správa	-	100 000,00
	PDCS	IVF	občianska spoločnosť/samo-správa	11 500,00	-
Spolu				3524500,00	1041451,00

Latinská Amerika

Kuba	Človek v ohrození	National Endowment for Democracy	občianska spoločnosť	90 000,00	-
Spolu				90000,00	-

Medzikontinentálne

Ekvádor + Japonsko	Habitat	Al Waleed Philanthropies	humanitárna pomoc	264 000,00	-
India + Keňa	Habitat	IKEA Foundation	financovanie bývania	5 289 000,00	-
Libanon + Brazília	Habitat	Somfy	humanitárna pomoc/rekonštrukcia obydlí	67 000,00	-
Libanon + Egypt	Habitat	Embrace the Middle East	utečenci/voda, sanitácia / financovanie bývania	182 426,00	-
Madagaskar	GLEN	SlovakAid	vzdelávanie, IKT technológie	-	4800,00
Spolu				5802426,00	4800,00

	Iní donori	SlovakAID
SPOLU V EUR	39 566 990,65	5 232 997,70
SPOLU V %	88,32	11,68

ZOZNAM SKRATIEK POUŽÍVANÝCH V TEXTE A ICH VYSVETLENIE

CETIR	Centrum na odovzdávanie skúseností z integrácie a reforiem
ČRA	Česká rozvojová agentúra
DAC	Výbor pre rozvojovú spoluprácu (Development Assistance Committee)
EBOR	Európska banka pre obnovu a rozvoj
EDD	European Endowment for Democracy
EDF	Európsky rozvojový fond (European Development Fund)
EIB	Európska investičná banka (European Investment Bank)
EUBAM	Pomocná hraničná misia EÚ (EU Border Assistance Mission)
EÚ	Európska únia
GENE	Global Education Network Europe
HDI	Index ľudského rozvoja (Human Development Index)
HND (GNI)	Hrubý národný dôchodok (Gross National Income)
IBRD	Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj
ICRC	Medzinárodný výbor Červeného kríža
IDA	Medzinárodná rozvojová asociácia (International Development Association)
IFC	Medzinárodná finančná korporácia
IMDR	Iniciatíva na medzinárodné odpustenie dlhov
IMF	Medzinárodný menový fond (International Monetary Fund)
IOM	Medzinárodná organizácia pre migráciu (International Organization for Migration)
IVF	Medzinárodný vyšehradský fond (International Visegrad Fund)
LDCs	najmenej rozvinuté krajiny (Least Developed Countries)
LLI	Inštitút Svetovej banky: Learning, Leadership and Innovation

MADAD	Zverenecký fond pre Sýriu
MF	Ministerstvo financií
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MPRV	Ministerstvo pôdohodpodárstva a regionálneho rozvoja
MŠVVaŠ	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
MV	Ministerstvo vnútra
MVO	mimovládne organizácie
MZVaEZ	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí
OBSE	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
ODA	Oficiálna rozvojová pomoc (Official Development Assistance)
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OSN	Organizácia spojených národov
Platforma MVRO	Platforma mimovládnych rozvojových organizácií
RB RE	Rozvojová banka Rady Európy
SAMRS	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu
SDG	Sustainable Development Goals (Ciele udržateľného rozvoja)
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
ŠPÚ	Štátny pedagogický ústav
ÚJD	Úrad jadrového dozoru
UNDP	Rozvojový program Organizácie spojených národov (United Nation Development Program)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNWRA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
TGFF	Program (MF SR a UNDP) Transformatívneho vládnutia a financovania
V4	Krajiny Višegradskej štvorky
ZÚ SR	Zastupiteľský úrad Slovenskej republiky

Vydala Platforma mimovládnych rozvojových organizácií v roku 2016 v Bratislave.

Na príprave obsahu spolupracovali členovia Platformy MVRO.

Publikácia bola vydaná s finančnou podporou Európskej únie a SlovakAid.

Publikácia reflektuje iba názory Platformy MVRO a vyjadrené názory nemožno interpretovať ako stanovisko donorov.

Platforma mimovládnych rozvojových organizácií

Adresa: Miletičova 7, 821 08 Bratislava

Kontakt: +421 220 445 255 | info@mvro.sk

www.mvro.sk

Fotografia na titulnej strane: Hora osudu, Marián Čehelník, Grécko 2016

Skladka záchranných viest na gréckom ostrove Lesbos, ktorým za posledný rok prešlo

takmer pol milióna migrantov na svojej ceste do Európy.